

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 30. marraskuuta 2022
(OR. en)

15192/22

FIN 1260
RESPR 44
CADREFIN 201
POLGEN 153

SAATE

Lähettiläjä:	Euroopan komission pääsihteeri, allekirjoittajana johtaja Martine DEPREZ
Saapunut:	30. marraskuuta 2022
Vastaanottaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopan unionin neuvoston pääsihteeri
Kom:n asiak. nro:	COM(2022) 687 final
Asia:	KOMISSION TIEDONANTO NEUVOSTOLLE Unkarin asetuksen (EU, Euratom) 2020/2092 mukaisesti ilmoittamista korjaavista toimenpiteistä unionin talousarvion suojaamiseksi

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena asiakirja COM(2022) 687 final.

Liite: COM(2022) 687 final

Bryssel 30.11.2022
COM(2022) 687 final

KOMISSION TIEDONANTO NEUVOSTOLLE

**Unkarin asetuksen (EU, Euratom) 2020/2092 mukaisesti ilmoittamista korjaavista
toimenpiteistä unionin talousarvion suojaamiseksi**

- (1) Tämä tiedonanto on jatkoa Euroopan komission 18. syyskuuta 2022 antamalle ehdotukselle neuvoston täytäntöönpanopäätökseksi toimenpiteistä unionin talousarvion suojaamiseksi oikeusvaltion periaatteiden rikkomiselta Unkarissa¹, jäljempänä 'täytäntöönpanopäätöstä koskeva ehdotus'. Siinä annetaan neuvostolle tarvittavat tiedot, jotta se voi tehdä ennen joulukuun 19. päivää 2022 päätöksen yleisestä ehdollisuusjärjestelmästä unionin talousarvion suojaamiseksi 16 päivänä joulukuuta 2020 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) 2020/2092², jäljempänä 'ehdollisuusasetus', 6 artiklan 10 kohdan nojalla.
- (2) Ehdollisuusasetuksen mukainen menettely käynnistettiin Unkarille 27. huhtikuuta 2022 toimitetulla kirjallisella ilmoituksella, jäljempänä 'ilmoitus'. Euroopan komissio, jäljempänä 'komissio', antoi 18. syyskuuta 2022 täytäntöönpanopäätöstä koskevan ehdotuksen ehdollisuusasetuksen 6 artiklan 9 kohdan mukaisesti.
- (3) Komissio esitti täytäntöönpanopäätöstä koskevassa ehdotuksessa arvionsa korjaavista toimenpiteistä sellaisina kuin Unkarin hallitus oli niitä ehdottanut komission havaintojen pohjalta. Erityisesti täytäntöönpanopäätöstä koskevan ehdotuksen johdanto-osan 28 kappaleessa todetaan, että koska "Unkarissa havaitut ongelmat koskevat kuitenkin sekä oikeudellista kehystä että suurelta osin hallinnollisia käytäntöjä, sen arvioiminen, ovatko Unkarin ehdottamat korjaavat toimenpiteet riittäviä rikkomusten ja/tai unionin taloudellisille eduille aiheutuvan uhkan lopettamista koskevan tavoitteen saavuttamiseksi, riippuu Unkarin 22 päivänä elokuuta toimittamassa aikataulussa esitettyjen toimenpiteiden yksityiskohtien ja täytäntöönpanon kaikkien avainvaiheiden asianmukaisen, kattavan ja tuloksellisen täytäntöönpanon analysoinnista. Unkarin on tältä osin vielä toteutettava avainvaiheita monien ehdotettujen korjaavien toimenpiteiden osalta." Täytäntöönpanon avainvaiheet esitetään myös täytäntöönpanopäätöstä koskevan ehdotuksen perustelujen liitteessä ("Korjaavien toimenpiteiden täytäntöönpanon avainvaiheet").
- (4) Täytäntöönpanopäätöstä koskevan ehdotuksen johdanto-osan 11 ja 12 kappaleessa esitetään yhteenveto komission ilmoituksessa esittämistä havainnoista, jotka koskevat tilanteita, joissa oikeusvaltion periaatteita on rikottu, sekä tilanteita tai tapauksia, joissa on kyse tällaisesta rikkomisesta Unkarissa ja jotka ovat haitallisia tai voivat muodostaa uhan unionin talousarvion moitteettomalle varainhoidolle tai unionin taloudellisille eduille. Havainnot koskevat julkisissa hankintamenettelyissä esiintyviä vakavia systeemisiä sääntöjenvastaisuuksia, puutteita ja heikkouksia, jotka johtavat hankintasopimusten yhä suurempaan keskittymiseen, vakavia puutteita puitesopimusten tekemisessä sekä sitä, että julkisia hankintoja ja eturistiriitoja koskevia sääntöjä ei sovelleta yleishyödyllisiin säätiöihin ja niiden hallinnoimiin yhteisöihin ja että tällaisten säätiöiden varainhoito ei ole läpinäkyvää. Lisäksi havainnot käsittelevät väitettyä rikollista toimintaa koskevan tehokkaan tutkinnan ja syytteenpanon rajoituksia, syyttäjälaitoksen organisoinnissa esiintyviä ongelmia sekä toimivan ja tehokkaan korruptiontorjuntakehyksen puuttumista. Komission mukaan nämä ongelmat ja niiden toistuminen osoittavat, että Unkarin viranomaiset ovat järjestelmällisesti kyvyttömiä tai haluttomia taikka epäonnistuneet estämään päätökset, jotka julkisten hankintojen ja eturistiriitojen osalta ovat sovellettavan lainsäädännön vastaisia, ja torjumaan näin riittävästi korruptionriskejä. Ne rikkovat oikeusvaltioperiaatetta, erityisesti

¹ COM(2022) 485 final, 2022/0295 (NLE).

² EUVL L 433I, 22.12.2020, s. 1.

oikeusvarmuuden ja toimeenpanovallan käyttäjien mielivaltaisuuden kiellon periaatteita, ja herättävät huolta vallanjaon suhteen.

- (5) Komissio katsoi täytäntöönpanopäätöstä koskevan ehdotuksen johdanto-osan 38 kappaleessa, että ehdotetuilla ”korjaavilla toimenpiteillä voitaisiin periaatteessa ratkaista ongelmat, jotka koskevat systeemisiä sääntöjenvastaisuuksia, puutteita ja heikkouksia julkisissa hankinnoissa, poistaa eturistiriitoihin liittyvät riskit ja puuttua ’yleishyödyllisiä säätiöitä’ koskeviin huolenaiheisiin sekä tutkintaa, syytteenpanoa ja korruptiontorjuntakehystä koskeviin lisäperusteisiin, edellyttäen, että kaikki toimenpiteet toteutetaan asianmukaisesti ja tuloksellisesti”.
- (6) Johdanto-osan 39 kappaleen mukaan ehdotettujen korjaavien toimenpiteiden osalta oli kuitenkin vielä vahvistettava yksityiskohtaiset täytäntöönpanosäännöt erityisesti siltä osin, miten toimenpiteiden keskeiset osatekijät otettaisiin huomioon varsinaisissa säädösteksteissä, jotka on tarkoitus hyväksyä korjaavien toimenpiteiden täytäntöönpanemiseksi. Lisäksi johdanto-osan 39 kappaleessa todettiin, että koska monet Unkarissa havaituista ongelmista eivät liity ainoastaan oikeudellisen kehityksen muutoksiin vaan näkyvämmiin käytännön muutosten konkreettiseen täytäntöönpanoon, joka edellyttää pidempiä määräaikoja konkreettisten tulosten aikaansaamiseksi, odotettaessa ainakin joidenkin Unkarin 22. elokuuta toimittamassa korjaavien toimenpiteiden aikataulussa esitettyjen korjaavien toimenpiteiden keskeisten osien täytäntöönpanoa, unionin talousarvioon kohdistui täytäntöönpanopäätöstä koskevan ehdotuksen laatimishetkellä edelleen uhka. Ennen sellaisten keskeisten säädöstekstien voimaantuloa, joilla monet ehdotetuista korjaavista toimenpiteistä on tarkoitus panna täytäntöön, ja ottaen huomioon perusteluissa esitetty arviointi sekä se mahdollisuus, että toimenpiteitä ei välttämättä pantaisi asianmukaisesti täytäntöön tai että toimenpiteiden yksityiskohdat heikentäisivät niiden tuloksellisuutta, komissio arvioi unionin talousarvioon kohdistuvaa uhkaa ja ehdotti neuvostolle ehdollisuusasetuksen 6 artiklan 9 kohdan mukaisia toimenpiteitä.
- (7) Tämän perusteella komissio ehdotti, että keskeytetään 65 prosenttia vuosia 2021–2027 koskevan monivuotisen rahoituskehityksen puitteissa toteutettavien seuraavien kolmen koheesiopolitiikan ohjelman sitoumuksista: i) Ympäristöä ja energiatehokkuutta koskeva toimenpideohjelma plus, ii) Yhdennetty liikenteen toimenpideohjelma plus sekä iii) Alueellisen ja asutuksen kehittämisen toimenpideohjelma plus. Siltä varalta, että näitä ohjelmia ei hyväksyttäisi ennen kuin neuvosto tekee päätöksensä, komissio ehdotti yhden tai useamman ohjelman hyväksynnän keskeyttämistä. Lisäksi komissio ehdotti, että uusien oikeudellisten sitoumusten tekeminen kielletään yleishyödyllisten säätiöiden ja niiden ylläpitämien yhteisöjen kanssa kaikkien suoraan tai välillisesti hallinnoitavien unionin ohjelmien puitteissa.
- (8) Täytäntöönpanopäätöstä koskevassa ehdotuksessa otettiin huomioon Unkarin antama sitoumus raportoida komissiolle 19. marraskuuta 2022 mennessä Unkarin ehdottamien korjaavien toimenpiteiden täytäntöönpanosta. Lisäksi komissio totesi ehdotuksessa aikovansa tiedottaa neuvostolle kaikista merkityksellisistä seikoista, jotka voivat vaikuttaa sen esittämään arvioon.
- (9) Unkarin viranomaisten ja komission yksiköiden välisten keskustelujen jälkeen komissio sai Unkarilta 19. marraskuuta 2022 tietoja toimista, joita on toteutettu Unkarin hallituksen antamien sitoumusten panemiseksi täytäntöön.

- (10) Tässä tiedonannossa tarkastellaan korjaavia toimenpiteitä sen perusteella, kuinka tarkasti Unkari on pannut ne täytäntöön, ja näin ollen se tarjoaa neuvostolle tarvittavat tiedot päätöksen tekemiseksi täytäntöönpanopäätöstä koskevasta ehdotuksesta. Tässä tiedonannossa esitetty arviointi perustuu asiakirjoihin, jotka on saatu Unkarin viranomaisilta arvioinnin osalta vahvistettuun koontipäivään eli 19. marraskuuta 2022 mennessä.³

ARVIO UNKARIN ESITTÄMIEN KORJAAVIEN TOIMENPITEIDEN RIITTÄVYYDESTÄ JA NIIDEN TOTEUTTAMISESSA TAPAHTUNEESTA EDISTYMISESTÄ

- (11) Komissio on täytäntöönpanopäätöstä koskevan ehdotuksen antamisen jälkeen analysoinut erityisesti Unkarin toimittamien asiaankuuluvien säädösten yksityiskohtia ja täytäntöönpanon avainvaiheiden toteutumista. Tämän perusteella se on arvioinut niiden 17 korjaavan toimenpiteen riittävyyttä, joita Unkari ehdotti 22. elokuuta 2022 päivätyssä kirjeessä komission ilmoituksessa esitettyjen havaintojen ratkaisemiseksi, sellaisena kuin näitä toimenpiteitä on täydennetty 13. syyskuuta 2022 päivätyssä kirjeessä, jäljempänä 'syyskuun kirje', annetuilla lisäsitoumuksilla, ja ottanut huomioon toimenpiteiden täytäntöönpanossa 19. marraskuuta 2022 mennessä saavutettu edistymisen. Komissio otti lisäksi huomioon Unkarin oikeusministerin Judit Vargan komissaari Johannes Hahnille 19. marraskuuta 2022 lähettämän kirjeen korjaavien toimenpiteiden täytäntöönpanosta, jäljempänä 'marraskuun kirje'.

- (12) Korjaavat toimenpiteet ovat seuraavat:

- i. unionin varojen hoitamista koskevien laittomuuksien ja sääntöjenvastaisuuksien ehkäisemisen, havaitsemisen ja korjaamisen tehostaminen vasta perustetun integriteettiviranomaisen avulla;
- ii. korruptiontorjuntatyöryhmä;
- iii. korruptiontorjuntakehyksen lujittaminen;
- iv. läpinäkyvyyden varmistaminen yleisen edun mukaisten varojen hallintasäätiöiden käyttäessä unionin tukea;
- v. erityisen menettelyn käyttöönotto julkisen vallan käyttöön tai julkisen omaisuuden hoitoon liittyviä rikoksia varten;
- vi. tarkastus- ja valvontamekanismien lujittaminen EU:n tuen moitteettoman käytön varmistamiseksi;
- vii. sellaisten unionin varoista rahoitettujen tarjousmenettelyjen osuuden pienentäminen, joissa saadaan vain yksi tarjous;
- viii. sellaisten kansallisesta talousarviosta rahoitettujen tarjousmenettelyjen osuuden pienentäminen, joissa saadaan vain yksi tarjous;

³ Komissio ilmoittaa vastaanottaneensa kirjeen, jonka oikeusministeri Judit Varga lähetti komissaari Johannes Hahnille 26. marraskuuta 2022. Kirjeen sisältö ei kuulu tämän arvioinnin piiriin.

- ix. yhden tarjouksen perusteella tehtyjä sopimuksia koskevan raportointivälineen kehittäminen sellaisten julkisten hankintojen seuraamiseksi, joihin liittyy vain yksi tarjous, ja niistä raportoimiseksi;
 - x. sähköisen julkisten hankintojen järjestelmän (EPS) kehittäminen läpinäkyvyyden lisäämiseksi;
 - xi. tuloksellisuuden mittauskehityksen kehittäminen julkisten hankintojen tehokkuuden ja kustannustehokkuuden arvioimiseksi;
 - xii. toimintasuunnitelman hyväksyminen kilpailun lisäämiseksi julkisissa hankinnoissa;
 - xiii. koulutuksen tarjoaminen mikroyrityksille ja pienille ja keskisuurille yrityksille julkisia hankintoja koskevista käytännöistä;
 - xiv. tukijärjestelmän perustaminen mikroyritysten sekä pienten ja keskisuurten yritysten julkisiin hankintoihin osallistumisesta aiheutuvien kustannusten korvaamiseksi;
 - xv. Arachne-työkalun soveltaminen;
 - xvi. OLAFin kanssa tehtävän yhteistyön lujittaminen sekä
 - xvii. sellaisen säädöksen hyväksyminen, jolla varmistetaan julkisten menojen suurempi läpinäkyvyys.
- (13) Kolmessatoista korjaavassa toimenpiteessä vahvistettiin täytäntöönpanon avainvaiheet, jotka oli määrä toteuttaa viimeistään 19. marraskuuta 2022. Neljän korjaavan toimenpiteen (toimenpiteet viii ja xii–xiv) osalta komissio totesi, että välittömiä täytäntöönpanon avainvaihteita ei vahvistettu, koska toimenpiteet edellyttävät pidempää täytäntöönpanoaikaa.
- (14) Noudattaakseen täytäntöönpanon avainvaiheissa vahvistettuja määräaikoja Unkari hyväksyi syyskuun lopun ja lokakuun 2022 alun välisenä aikana useita säädöksiä. Unkarin viranomaisten ja komission yksiköiden oli kuitenkin käytävä tiiviitä keskusteluja, joiden tarkoituksena oli varmistaa, että nämä säädökset vastaisivat kaikilta osin korjaavia toimenpiteitä ja olisivat vaikuttavia. Jos korjaavien toimenpiteiden sanamuotoa ja henkeä olisi noudatettu jo aiemmin niiden vaikuttavuuden varmistamiseksi, menettely olisi ollut sujuvampi ja tämä päivitetty arviointi olisi voitu esittää aikaisemmin. Unkarin hallitus toimitti 15. marraskuuta 2022 maan parlamentille niin kutsutun ”palvelupaketin”, joka sisälsi useita muutosehdotuksia syyskuun lopussa ja lokakuun 2022 alussa hyväksyttyihin lakiteksteihin. Palvelupaketti koostuu kahdesta lakiehdotuksesta, joista toinen (T/2033) hyväksytään tavallisessa menettelyssä, jonka osalta järjestettiin lopullinen äänestys 22. marraskuuta 2022. Toinen lakiehdotus (T/2032) hyväksytään perustuslain tasoihin lakeihin sovellettavassa menettelyssä (edellyttää kahden kolmasosan enemmistöö), jonka osalta on määrä järjestää lopullinen äänestys 6. joulukuuta 2022. Näin ollen muutokset, jotka koskevat yksittäisen korjaavan toimenpiteen täytäntöönpanoa, saattavat sisältyä näihin kahteen lakiehdotukseen, joilla on eri hyväksymispäivät. Tämän palvelupaketin englanninkielinen työversio toimitettiin komission yksiköille vasta myöhään 18. marraskuuta 2022.

- (15) Ehdollisuusasetuksen mukaisesti ja kun otetaan huomioon sen 4 ja 6 artikla, korjaavien toimenpiteiden riittävyyden arviointi edellyttää sen määrittämistä, voidaanko kyseisillä toimenpiteillä, sellaisina kuin ne on hyväksytty ja ottaen huomioon niiden yksityiskohdat, lopettaa asianomaiset oikeusvaltion periaatteiden rikkomiset ja/tai poistaa unionin talousarvion moitteettomaan varainhoitoon ja unionin taloudellisiin etuihin kohdistuvat vaikutukset tai uhkat ja voidaanko näin ollen katsoa, että ehdollisuusasetuksen soveltamisen edellytykset eivät enää täyty.
- (16) Tämä arviointi ei vaikuta mahdollisiin tuleviin toimiin, joita komissio saattaa toteuttaa siinä tapauksessa, että asiaankuuluviin säädöksiin tai niiden täytäntöönpanosääntöihin tehdään muutoksia tai että korjaavia toimenpiteitä ei toteuteta tai ei enää panna tuloksellisesti täytäntöön tai niillä ei saavuteta odotettuja tuloksia. Tämän perusteella komissio varaa itselleen oikeuden harkita uudelleen kantaansa kuhunkin kysymykseen ja aloittaa uuden menettelyn, jos kaikki ehdollisuusasetuksen mukaiset edellytykset täyttyvät.
- (17) Unkarin hallitus sitoutui marraskuun kirjeessä raportoimaan komissiolle kaikkien korjaavien toimenpiteiden täytäntöönpanosta neljännesvuosittain ja ehdoitta 31. joulukuuta 2028 saakka eli sen vuoden loppuun asti, jona integriteettiviranomaisen johtokunnan ensimmäinen kuusivuotinen toimikausi päättyisi. Komissio seuraa edelleen kaikkien korjaavien toimenpiteiden asianmukaista, kattavaa ja tuloksellista täytäntöönpanoa, mukaan lukien kaikkien niiden vaiheiden täytäntöönpano, joihin Unkari on sitoutunut korjaavissa toimenpiteissä, myös pidempää täytäntöönpanoaikaa (eli 19. marraskuuta 2022 jälkeen) edellyttävät vaiheet, sekä Unkarin korjaavien toimenpiteiden yhteydessä mahdollisesti antamien lisäsitoumusten täytäntöönpanoa, sanotun kuitenkin rajoittamatta unionin talousarvion suojaamiseksi ehdotettujen toimenpiteiden soveltamista.

i. Unionin varojen hoitamista koskevien laittomuuksien ja sääntöjenvastaisuuksien ehkäisemisen, havaitsemisen ja korjaamisen tehostaminen vasta perustetun integriteettiviranomaisen avulla

- (18) Unkarin hallitus sitoutui perustamaan integriteettiviranomaisen, jonka tavoitteena on tehostaa unionin rahoitustuen täytäntöönpanoon liittyvien petosten, eturistiriitojen ja korruption sekä muiden laittomuuksien ja sääntöjenvastaisuuksien ehkäisemistä, havaitsemista ja korjaamista. Tätä varten Unkari sitoutui antamaan integriteettiviranomaiselle laaja-alaiset valtuudet. Lisäksi se sitoutui noudattamaan täsmällisiä sääntöjä, jotka koskevat integriteettiviranomaisen johtokunnan nimittämistä ja ns. ”valintakelpoisuuskomitean” osallistumista prosessiin. Näiden sääntöjen tavoitteena on varmistaa, että integriteettiviranomainen ja sen johtokunnan jäsenet ovat täysin riippumattomia.
- (19) Täysin uuden elimen, integriteettiviranomaisen, perustaminen Unkarissa on horisontaalinen toimenpide, jonka tarkoituksena on korjata unionin taloudellisiin etuihin vaikuttavat, julkisia hankintoja koskevat oikeusvaltioperiaatteen järjestelmälliset rikkomiset. Se on yksi Unkarin ehdottamista keskeisistä korjaavista toimenpiteistä.
- (20) Tämän toimenpiteen täytäntöönpanon avainvaiheet olivat seuraavat: i) integriteettiviranomaisen toimeksianto ja perustamisaikataulua koskevan hallituksen päätöksen hyväksyminen viimeistään 5. syyskuuta 2022, ii) integriteettiviranomaisen perustamista koskevan lakiluonnoksen toimittaminen parlamentille viimeistään

30. syyskuuta 2022, iii) viranomaisen johtokunnan nimittäminen viimeistään 4. marraskuuta 2022 ja iv) integriteettiviranomaisen toiminnan käynnistyminen 19. marraskuuta 2022.

- (21) Unkari toteutti seuraavat toimet täytäntöönpanon avainvaiheiden panemiseksi täytäntöön.
- (22) Unkarin hallitus hyväksyi 5. syyskuuta 2022 hallituksen päätöksen 1424/2022, joka koskee EU:n varojen käyttöä koskevien laittomuuksien ja sääntöjenvastaisuuksien ehkäisemisestä, havaitsemisesta ja korjaamisesta vastuussa olevan riippumattoman viranomaisen perustamiseen liittyviä tehtäviä. Kyseinen päätös tuli voimaan 6. syyskuuta 2022.
- (23) Unkarin hallitus toimitti 23. syyskuuta 2022 parlamentille integriteettiviranomaisen perustamista koskevan lakiluonnoksen. Parlamentti hyväksyi 4. lokakuuta 2022 integriteettiviranomaisen perustamista koskevan lain (vuoden 2022 laki XXVII Euroopan unionin talousarviovarojen käytön valvonnasta, jäljempänä 'integriteettiviranomaista koskeva laki'). Laki julkaistiin 10. lokakuuta 2022, ja se tuli voimaan 11. lokakuuta 2022. Unkarin viranomaiset keskustelivat komission kanssa useista muutoksista integriteettiviranomaista koskevaan lakiin, ja suurin osa muutoksista sisällytettiin palvelupaketin osaan, josta parlamentti äänesti 22. marraskuuta 2022. Integriteettiviranomaisen valtuuksia koskevat muutokset, joissa oli kyse varallisuusilmoituksista, sisällytettiin kuitenkin palvelupaketin osaan, josta on tarkoitus järjestää lopullinen äänestys 6. joulukuuta 2022. Sen jälkeen kun palvelupaketti oli toimitettu parlamentille, Unkarin viranomaiset lähettivät komission yksiköille 16. marraskuuta 2022 luonnoksen integriteettiviranomaista koskevan lain tarkistamiseksi.⁴ Useimpia muutoksia koskeva muutossäädös hyväksyttiin 22. marraskuuta 2022, ja siinä otetaan huomioon komissiolle 16. marraskuuta 2022 toimitettuun lakitekstiin sisältyvät muutokset. Komissio ei kykene arvioimaan, tulevatko varallisuusilmoituksia koskevat muutokset, joista on määrä äänestää parlamentissa 6. joulukuuta 2022, voimaan ehdotetulla tavalla tai tehdäänkö ennen hyväksymispäivää lisää muutosehdotuksia.
- (24) Unkarin hallitus oli sitoutunut integriteettiviranomaista koskevan lakiluonnoksen valmistelun yhteydessä kuulemaan laajasti kansallisia ja kansainvälisiä sidosryhmiä, pyytämään Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestöltä (OECD) toimintapoliittisia neuvoja ja ottamaan asiaan liittyvät suositukset huomioon. Komission ohella Unkarin hallitus kuuli OECD:tä, joka esitti valmistelua koskevia ehdotuksia 27. syyskuuta 2022. Unkarin hallitus ilmoitti 4. marraskuuta OECD:lle, miten se oli ottanut OECD:n näkemykset huomioon 10. lokakuuta 2022 julkaistussa integriteettiviranomaista koskevassa laissa. Lisäksi Unkarin hallitus kuuli Euroopan neuvostoa integriteettiviranomaista koskevasta lakiehdotuksesta 15. syyskuuta 2022. Euroopan neuvosto esitti huomautuksia 13. lokakuuta 2022, kun integriteettiviranomaista koskeva laki oli julkaistu 10. lokakuuta 2022. Unkarin hallitus vastasi 16. marraskuuta 2022 eli sen jälkeen kun integriteettiviranomaista koskevaan lakiin tehtävät muutokset oli toimitettu parlamentille osana palvelupakettia 15. marraskuuta 2022. Unkarin hallitus

⁴ Komissio toteaa, että eräiden integriteettiviranomaista koskevan lain muuttamisesta annettujen säännösten numeroinnissa ja sisällössä oli joitakin epäjohtonmukaisuuksia lakiehdotuksen T/2033 ja komission yksiköille 16. marraskuuta 2022 toimitetun integriteettiviranomaista koskevan lakiluonnoksen välillä. Nämä epäjohtonmukaisuudet eivät kuitenkaan koske aineellisia kysymyksiä.

otti huomioon tietyt näkemykset tai valmistelua koskevat ehdotukset, mukaan lukien sellaiset komission suositukset, jotka vastasivat OECD:n ja Euroopan neuvoston näkemyksiä. Unkarin viranomaiset selittivät, miksi eräitä näkemyksiä tai ehdotuksia ei voitu ottaa huomioon.⁵ Tämän perusteella komissio katsoo, että Unkarin hallitus noudatti korjaavan toimenpiteen asiaankuuluvia sitoumuksia kuulemismenettelyn osalta. Komissio toteaa, että jotkin suositukset hyväksyttiin ja otettiin huomioon lakitekstissä ja joitakin ei. Siltä osin kuin jotkin suositukset on otettu huomioon, komissio katsoo, että OECD:n ja Euroopan neuvoston kuuleminen paransi osaltaan integriteettiviranomaista koskevan lain laatimisprosessia.⁶

- (25) Integriteettiviranomaisen johtokunnan valinnan ja nimittämisen osalta asianomaiset Unkarin viranomaiset noudattivat aikataulua ja keskeisiä vaatimuksia, jotka vahvistetaan integriteettiviranomaisen ja sen johtokunnan jäsenten täyden riippumattomuuden varmistamista koskevassa korjaavassa toimenpiteessä. EU-varojen hallinnoinnista vastaavan Unkarin pääosaston, jäljempänä 'EUTAF', pääjohtaja julkaisi 23. syyskuuta 2022 avoimen kansainvälisen kiinnostuksenilmaisupyynnön kolmen jäsenen valitsemiseksi valintakelpoisuuskomiteaan korjaavassa toimenpiteessä vahvistettujen kriteerien pohjalta.⁷ EUTAF:n pääjohtaja nimitti 11. lokakuuta 2022 valintakelpoisuuskomitean kolme jäsentä⁸. Valintakelpoisuuskomitea julkisti 14. lokakuuta 2022 korjaavassa toimenpiteessä vahvistettujen kriteerien pohjalta⁹ integriteettiviranomaisen johtokuntaa koskevan hakumenettelyn, jonka määräaika oli 25. lokakuuta 2022. Valintakelpoisuuskomitea julkaisi 28. lokakuuta 2022 luettelon osallistumiskelpoisista hakijoista integriteettiviranomaisen johtokunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajien tehtäviin. Samana päivänä valtion tilintarkastusviraston pääjohtaja julkaisi arviointitaulukon, jota oli tarkoitus käyttää johtokunnan jäsenten valinnassa.¹⁰ Valtion tilintarkastusviraston pääjohtaja asetti valitut jäsenet¹¹ ehdolle 3. marraskuuta 2022, ja tasavallan presidentti nimitti heidät virallisesti 4. marraskuuta 2022.

⁵ Esimerkiksi Euroopan neuvoston lausunnossa tuotiin esiin huoli eräistä säännöksistä, jotka koskevat ulkoisia tarkastusprosesseja sekä raportointiin ja vastuuvastuuseen liittyviä järjestelyjä, mukaan lukien se, että integriteettiä koskeva vuotuinen analyttinen kertomus annetaan parlamentille ainoastaan tiedoksi. Unkarin vastauksen mukaan tämä ratkaisu valittiin tietoisesti sen varmistamiseksi, että integriteettiviranomainen on täysin riippumaton tehtäviään hoitaessaan.

⁶ Virallisten kuulemisten lisäksi komissio panee merkille myös eräitä kriittisiä ulkoisia asiantuntija-arvioita integriteettiviranomaisen organisaatiosta, esimerkiksi Unkarin Helsinki-komitean, K-Monitorin ja Transparency Internationalin Unkarin osaston arvio, <https://transparency.hu/en/news/the-eu-comm-should-to-stop-systemic-corruption-in-hungary-joint-analysis-by-ngos/>

⁷ Kiinnostuksenilmaisupyyntö, tulokset ja muut asiaankuuluvat tiedot julkaistaan EUTAF:n verkkosivustolla osoitteessa <https://eutaf.kormany.hu/alkalmazasi-bizottsag>

⁸ Yksi valintakelpoisuuskomitean kolmesta jäsenestä erosi tehtävästään, minkä jälkeen EUTAF:n pääjohtaja nimitti 21. lokakuuta 2022 hänen tilalleen toisen henkilön.

⁹ Hakuedellytyksissä todetaan valintakelpoisuuskomiteaa koskevien edellytysten tavoin, että hakijat eivät saa toimia tietyissä viroissa eikä heillä saa olla poliittisia mandaatteja, he eivät saa olla minkään poliittisen puolueen tai säätiön jäseniä tai työntekijöitä eikä heillä myöskään saa olla hallinnollisia tai omistussiteitä minkään yrityksen kanssa. Kiinnostuksenilmaisupyyntö ja tiedot valintakelpoisuuskomitean karsinnan perusteella osallistumiskelpoisista hakijoista julkaistaan EUTAF:n verkkosivustolla osoitteessa <https://eutaf.kormany.hu/integritas-hatosag-igazgatosag>

¹⁰ Ks. <https://www.aszhirportal.hu/hirek/az-allami-szamvevoszek-elnokenek-kozlemenye>

¹¹ Ks. https://www.aszhirportal.hu.translate.google.com/sajtokozlemenyek/az-allami-szamvevoszek-elnokenek-kozlemenye-2022-11-03-20-39-00?x_tr_sl=auto&x_tr_tl=en&x_tr_hl=en-US&x_tr_pto=wapp.

Korjaavan toimenpiteen mukaisesti osallistumiskelpoisia hakijoita oli yli kaksinkertainen määrä verrattuna johtokunnassa vapaina olevien paikkojen määrään (viisi hakijaa puheenjohtajan tehtävään ja 13 hakijaa varapuheenjohtajien tehtäviin).

- (26) Integriteettiviranomaisen johtokunnan jäsenten valintamenettelyssä noudatettiin muodollisesti korjaavan toimenpiteen mukaisia sitoumuksia. Komissio toteaa kuitenkin, että valtion tilintarkastusviraston julkaisemien tietojen perusteella johtokunnan toinen varapuheenjohtaja nimitettiin siitä huolimatta, että eräät muut hakijat olivat saaneet enemmän pisteitä valintamenettelyssä. Unkarin viranomaisten komission yksiköille toimittamien tietojen mukaan tämä oli seurausta siitä, että johtokunnan puheenjohtajaksi nimetylle henkilölle oli annettu mahdollisuus haastatella kahta ehdokasta toisen varapuheenjohtajan tehtävään.¹² Sen jälkeen valinta tehtiin puheenjohtajaehdokkaan palautteen pohjalta perustuen tarpeeseen valita hakija, jolla oli kokemusta suurten organisaatioiden johtamisesta. Vaikka tämä periaatteessa helpottaa sellaisen johtokunnan asettamista, joka voi tehdä tehokkaasti yhteistyötä, menettely ei sellaisenaan vastaa korjaavaa toimenpidettä, jonka mukaan johtokunta olisi nimitettävä valintakelpoisuuskomitean tekemän osallistumiskelpoisuuden tarkastuksen ja valtion tilintarkastusviraston suorittaman valinnan jälkeen. Näin ollen menettely ei ole ollut täysin avoin tämän valinnan osalta. On myös huomattava, että komissio ei voi käytettävissä olevien tietojen perusteella katsoa, että nimitetty ehdokas täyttää kaikilta osin korruptiontorjunnan ja julkisten hankintojen alalla hankittua riittävää kansainvälistä kokemusta koskevan kriteerin, vaikka hän täyttäisi kaikki muut korjaavassa toimenpiteessä asetetut kriteerit. Johtokunnan kaksi muuta jäsentä täyttävät kaikki korjaavassa toimenpiteessä asetetut kriteerit.
- (27) Integriteettiviranomaisen puheenjohtaja on ilmoittanut komissiolle suunnittelevansa suurempaa organisaatiota (vähintään 120 työntekijää) kuin korjaavassa toimenpiteessä esitetty vähintään 50 työntekijän kokoonpano sekä vastaavan suuruista talousarviota. Lisäksi hän suunnittelee sellaisia henkilöstön jäsenten palkkaratkaisuja, jotka auttavat saamaan palvelukseen yksityisen sektorin asiantuntijoita, vaikka tämä ylittäisi integriteettiviranomaisen johtokunnan jäsenten palkkatason. Hän ilmoitti myös, että Unkarin hallitus ei ollut vastustanut tätä pyyntöä, vaikkakin keskustelut talousarvion viimeistelystä olivat edelleen kesken. Työntekijöiden rekrytointi on käynnissä, ja puheenjohtaja on vahvistanut olevansa ainoa nimittävä viranomainen, eikä hallitus osallistu tähän prosessiin. Näiden henkilöstö- ja resurssisuunnitelmien toteutuminen edellyttää niitä koskevien talousarviopäätösten hyväksymistä. Jos suunnitelmat toteutuvat, komissio katsoo niiden edistävän kyseisen elimen toiminnan tehokkuutta.
- (28) Integriteettiviranomaisen johtokunta piti 18. marraskuuta 2022 ensimmäisen virallisen kokouksensa, jonka pöytäkirja toimitettiin komission yksiköille.
- (29) Integriteettiviranomaista koskevan lain asianomaisissa pykälissä¹³ annetaan integriteettiviranomaiselle suurin osa korjaavan toimenpiteen edellyttämistä

¹² Tohtori Kálmán Dabóczy, jonka valtion tilintarkastusvirasto asetti ehdolle ja joka nimettiin varapuheenjohtajaksi, sai 102 pistettä, kun taas eräät muut ehdokkaat olivat saaneet enemmän pisteitä. Ks. <https://www.aszhirportal.hu/hu/sajtokozlemenyek/az-allami-szamvevoszek-elnokenek-kozlemenye-2022-11-03-20-39-00>. Valtion tilintarkastusvirasto selitti komission yksiköille, että ehdokkaat asetettiin paremmuusjärjestykseen heidän saamiensa pistemäärien perusteella. Siinä tapauksessa, että hakijoiden pistemäärät olivat samat, valtion tilintarkastusvirasto otti lisäksi huomioon hakijoiden johtamistaidot ja sen, oliko valintakelpoisuuskomitea suositellut ehdokkaiden nimittämistä. Integriteettiviranomaisen puheenjohtajaksi nimetylle henkilölle annettiin tilaisuus haastatella valintakelpoisuuskomitean suosittelemia, eniten pisteitä saaneita hakijoita.

¹³ Lukujen, alaotsikoiden ja pykälien numerointi viittaa integriteettiviranomaista koskevan lain konsolidoituun versioon, jonka Unkarin viranomaiset toimittivat komission yksiköille 16. marraskuuta 2022.

valtuuksista, mukaan lukien seuraavat: i) pääsy kaikkiin tietoihin meneillään olevista ja tulevista tai suunnitteilla olevista julkisista hankintamenettelyistä sekä pääsy eturistiriitoja koskeviin ilmoituksiin¹⁴ (5 §:n 5 momentin a kohta; 8 §:n 1 ja 2 momentti; 18 §:n 8 momentti); ii) valtuudet ohjeistaa muita viranomaisia suorittamaan hallinnollisia tutkintatoimia sen puolesta (5 §:n 2 momentin a kohta ja III luvun 7 alaotsikko); iii) valtuudet ohjeistaa asianomaisia viranomaisia käynnistämään menettelyjä eturistiriitoja koskevien ilmoitusten tarkistamiseksi silloin kun on esitetty unionin varojen hoitoon liittyviä valituksia tai epäilyksiä (18 §:n 2 momentti; 24 §:n 1 momentti; 25 §:n 1 momentti); iv) valtuudet käynnistää menettely tiettyjen varallisuusilmoitusten tarkistamiseksi (5 §:n 6 momentti, 6 momentin a kohta ja 7 momentti); v) valtuudet suosittaa hankintaviranomaisille tietyn julkisen hankintamenettelyn käyttöä tietyssä menettelyssä tai menettelyluokassa (15 §:n 1 momentin a–e kohta); vi) valtuudet ohjeistaa asianomaista hankintaviranomaista keskeyttämään tarjouksen tekeminen, jos epäillään petosta, korruptiota tai eturistiriitaa tai jos menettelyssä on havaittu muita vakavia laittomuuksia tai sääntöjenvastaisuuksia (21 §); vii) antaa hankintaviranomaisille suosituksia perusteista talouden toimijoiden sulkemiseksi julkisten hankintojen ulkopuolelle (15 §:n 1 momentin e kohta ja 16 §); viii) valtuudet käynnistää menettely julkisten hankintojen välityslautakunnassa julkisia hankintoja koskevien sääntöjen rikkomisen tai puutteellisen noudattamisen vuoksi julkisia hankintoja koskevan vuoden 2015 lain CXLIII nojalla (15 §:n 4 momentti); ix) valtuudet pyytää kaikkien sellaisten julkisia hankintamenettelyjä koskevien viranomaispäätösten oikeudellista valvontaa, joihin liittyy unionin tukea ja joihin voidaan kohdistaa oikeudellista valvontaa (15 §:n 4 momentti); x) valtuudet laatia vuosittain integriteettiä koskeva analyytinen kertomus, joka sisältää suosituksia ja havaintoja ja jonka pohjalta Unkarin hallitus on velvollinen vastaamaan integriteettiviranomaiselle ja selittämään, miten se aikoo käsitellä kertomuksen havaintoja (I luku, 5 ja 6 alaotsikko; 74 §).

- (30) Komissio toteaa, että integriteettiviranomaista koskevan lain 3 §:n viimeisessä virkkeessä, joka koskee integriteettiviranomaisen tehtävien hoitamista, todetaan, että ”jos hankkeelta poistetaan Euroopan unionin rahoitus, tämä ei saa johtaa siihen, että viranomainen menettäisi valtuutensa, jos petos, eturistiriita, korruptio ja muut laittomuudet tai sääntöjenvastaisuudet vaikuttavat tai uhkaavat vakavasti vaikuttaa Euroopan unionin talousarvion moitteettomaan varainhoitoon tai Euroopan unionin taloudellisten etujen suojaamiseen”. Tulkinnasta riippuen tämä säännös ei sinänsä välttämättä vie integriteettiviranomaiselta valtuuksia siinä tapauksessa, että hankkeelta poistetaan unionin rahoitus. Siltä osin kuin integriteettiviranomainen pitäytyy edelleen arviossaan asian perustana olevista kysymyksistä, jotka liittyvät petoksiin, eturistiriitoihin, korruptioon ja muihin laittomuuksiin tai sääntöjenvastaisuuksiin sekä niiden ja unionin talousarvion välisiin yhteyksiin, säännöksen voitaisiin katsoa tarkoittavan, että myös kyseiset hankkeet kuuluvat edelleen integriteettiviranomaisen valvonnan piiriin. Tämän säännöksen tulkinta ja soveltaminen riippuvat kuitenkin Unkarin viranomaisten päätöksistä, ja on myös mahdollista, että sitä tulkitaan siten, että integriteettiviranomaiselta voidaan sen nojalla evätä valtuudet heti, kun se aloittaa tiettyjen julkisten hankintamenettelyjen tutkimisen. Tällä säännöksellä voitaisiin näin

¹⁴ Korjaavassa toimenpiteessä vi, joka koskee tarkastus- ja valvontamekanismien lujittamista EU:n tuen moitteettoman käytön varmistamiseksi, Unkarin hallitus sitoutui velvoittamaan vasta perustetun sisäisen tarkastuksen ja integriteetin osaston (DIAI) antamaan integriteettiviranomaiselle pyynnöstä ja viipymättä täyden pääsyn eturistiriitoja koskeviin ilmoituksiin tai DIAI:n asiakirjoihin. Tämä sitoumus on pantu täytäntöön säädöksellä (ks. jäljempänä vi kohdassa esitetty arviointi).

ollen tehdä integriteettiviranomainen tehottomaksi ja kyvyttömäksi ratkaisemaan ne rakenteelliset ongelmat, joiden vuoksi komissio on käynnistänyt ehdollisuusasetuksen mukaisen menettelyn. Oikeusvarmuuden ja integriteettiviranomaisen toiminnan tehokkuuden kannalta olisi ollut tarpeen todeta asiaa koskevien säännösten sanamuodossa nimenomaisesti, että integriteettiviranomaisen valtuudet säilyvät ilman poikkeuksia ja rajoituksia myös sen jälkeen, kun hankkeelta on peruutettu unionin rahoitus.

- (31) Komissio suhtautuu myönteisesti integriteettiviranomaista koskevan lain 27/A §:ään. Sen mukaan integriteettiviranomainen voi esittää sellaisten syyttäjälaitoksen tai tutkintaviranomaisten päätösten uudelleentarkastelua tai toistuvaa uudelleentarkastelua koskevan pyynnön, joissa on kyse rikosilmoituksen tutkimatta jättämisestä tai menettelyn lopettamisesta, noudattaen korjaavan toimenpiteen v¹⁵ perusteella käyttöön otettua uutta menettelyä. Tämä säännös auttaisi tehostamaan sekä korjaavaa toimenpidettä v että integriteettiviranomaista koskevaa korjaavaa toimenpidettä. Integriteettiviranomainen saisi ensi käden tietoa ja näyttöä tilanteista, joilla voi olla merkitystä rikosoikeudellisten menettelyjen kannalta. Se voisi tarjota tarvittavat tiedot sen varmistamiseksi, että korjaavan toimenpiteen v mukaisen uuden menettelyn piiriin kuuluvien rikosten tutkintaa tai niihin liittyviä syytetoimia jatketaan asianmukaisesti. Kuten jäljempänä selitetään, korjaava toimenpide, joka koskee erityisen menettelyn käyttöönottoa julkisen vallan käyttöön tai julkisen omaisuuden hoitoon liittyviä erityisiä rikoksia varten, on kuitenkin eräiltä yksityiskohdiltaan puutteellinen.
- (32) Komissio toteaa myös, että koska integriteettiviranomaisella on useimmissa tapauksissa valtuudet antaa suosituksia hankintaviranomaisille, on olennaisen tärkeää, että jos näitä suosituksia ei noudateta ja tästä seuraa lainvastainen tilanne, integriteettiviranomainen voi panna nopeasti tai tehokkaasti vireille oikeudellisia menettelyjä, jotta varmistetaan laillisuus ja estetään vahingon aiheutuminen unionin taloudellisille eduille. Tämä on ratkaisevan tärkeää sen varmistamiseksi, että integriteettiviranomainen pystyy korjaamaan ne rakenteelliset rikkomukset, joiden vuoksi komissio on käynnistänyt ehdollisuusasetuksen mukaisen menettelyn. Lain 15 §:n 4 momentissa mainitaan integriteettiviranomaisen mahdollisuus ”käynnistää menettely toimivaltaisessa elimessä tai tuomioistuimessa sekä panna vireille erityisesti julkisia hankintoja koskevan laittomuuden osalta menettely julkisten hankintojen välityslautakunnassa”, samoin kuin mahdollisuus pyytää välitoimien määräämistä. Lain 27 §:n 1 momentin mukaan integriteettiviranomainen voi hallinto-oikeudellisessa menettelyssä riitauttaa julkisten hankintojen välityslautakunnan tai muun viranomaisen päätökset, jotka koskevat unionin varoihin liittyviä julkisia hankintoja, ja se voi myös hakea välitoimia.
- (33) Komissio toteaa, että integriteettiviranomainen voi aloittaa julkisten hankintojen välityslautakunnassa menettelyn ja että sovellettavien sääntöjen mukaan tällaisen menettelyn kesto on enintään 25 päivää yhtä erityistä ja rajoitettua poikkeusta lukuun ottamatta.¹⁶ Integriteettiviranomainen voi pyytää toimivaltaista tuomioistuinta

¹⁵ Erityisen menettelyn käyttöönotto julkisen vallan käyttöön tai julkisen omaisuuden hoitoon liittyviä rikoksia varten.

¹⁶ Julkisten hankintojen välityslautakunnan päätöksentekoa koskevat määräajat on vahvistettu julkisia hankintoja koskevan vuoden 2015 lain CXLIII 164 §:ssä seuraavasti: 1) Jos asiassa ei järjestetä kuulemistä, julkisten hankintojen välityslautakunnan on saatettava asia päätökseen 15 päivän kuluessa menettelyn aloittamisesta, lukuun ottamatta 2 kohdassa tarkoitettua tapausta.

tarkastelemaan julkisten hankintojen välityslautakunnan päätöstä heti sen jälkeen, kun sen oma uudelleentarkastelumenettely on päättynyt. Joitakin tärkeitä näkökohtia ei kuitenkaan ole selkeästi ilmaistu integriteettiviranomaista koskevassa laissa: julkisen hankintamenettelyn välttämätön keskeyttäminen julkisten hankintojen välityslautakunnan menettelyn ajaksi sekä oikeudellisen valvonnan mahdollisuus siinä tapauksessa, että julkisten hankintojen välityslautakunnan päätökselle vahvistettu määräaika päättyy ilman, että päätöstä on tehty. Komissio toteaa myös, että integriteettiviranomainen ei voi viedä asiaa suoraan tuomioistuimeen, vaikka tällainen menettely voisi joissakin tapauksissa olla tehokkaampi. Näin ollen on syytä epäillä oikeudellisen valvonnan tehokkuutta sellaisissa tapauksissa, joissa hankintaviranomainen ei noudata integriteettiviranomaisen suositusta.

(34) Kun on kyse varallisuusilmoitusten tarkistamista koskevasta integriteettiviranomaisen valtuuksista, jotka sisältyivät 6. joulukuuta 2022 hyväksyttäviin muutoksiin, on tärkeää huomata, että 5 §:n 6 momentissa, 6 momentin a kohdassa ja 7 momentissa säädetään järjestelmästä, jossa

i) integriteettiviranomaisella olisi tiettyjen henkilöiden¹⁷ julkisten varallisuusilmoitusten osalta oikeus toteuttaa määrittelemätön ”varallisuusilmoitusten tarkastelumenettely”. Integriteettiviranomainen voisi sen tulosten perusteella käynnistää varallisuusilmoitukseen liittyvän menettelyn asiaankuuluvassa elimessä, jonka olisi ilmoitettava integriteettiviranomaiselle menettelyn tuloksista;

ii) integriteettiviranomaisella olisi muiden henkilöiden¹⁸ julkisten varallisuusilmoitusten osalta ainoastaan oikeus käynnistää varallisuusilmoituksiin liittyvä tarkistusmenettely siinä elimessä, jonka tehtävänä on ilmoitusten tarkistaminen, ja kyseisen elimen olisi ilmoitettava integriteettiviranomaiselle tällaisen menettelyn tuloksista;

iii) integriteettiviranomainen voisi käynnistää tarkistusmenettelyn sellaisten henkilöiden (ei-julkisten) varallisuusilmoitusten osalta, jotka ovat velvollisia tekemään varallisuusilmoituksen unionin varoihin liittyvien neuvonta-, päätöksenteko- tai valvontavaltuuksiensa perusteella, asiaankuuluvassa elimessä ja saada tiedon menettelyn tuloksesta sekä rikastumista koskevan tutkimuksen vireillepanosta.

2) Jos julkisten hankintojen välityslautakunta on järjestänyt asiassa kuulemisen, sen on saatettava asia päätökseen 25 päivän kuluessa menettelyn aloittamisesta, lukuun ottamatta 3 kohdassa tarkoitettua tapausta.

3) Julkisten hankintojen välityslautakunnan on saatettava asia päätökseen 60 päivän kuluessa menettelyn aloittamisesta silloin kun on kyse hankintamenettelyn perusteella tehdyn sopimuksen muuttamisesta tai toteuttamisesta tämän lain vastaisesti sekä hankintamenettelyn noudattamatta jättämisestä.

5) Edellä 1 ja 3 kohdassa tarkoitettua määräaika voidaan perustelluissa tapauksissa pidentää kerran enintään 10 päivällä. Asianosaisille on ilmoitettava asiasta.

7) Edellä 1–3 kohdassa tarkoitettu määräaika alkaa päivästä, jona kaikki asiakirjat olivat saatavilla (jos niitä pyydettiin).

¹⁷ Esim. Unkarin kilpailuviranomaisen johtaja ja varajohtaja, kilpailuneuvoston jäsen, valtion tilintarkastusviraston johtaja ja varajohtaja, julkisista hankinnoista vastaavan viranomaisen alaisuudessa toimivan neuvoston puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja jäsenet, henkilöt, jotka on valittu johtavaan poliittiseen tehtävään mutta jotka eivät ole parlamentin jäseniä (pääministeri, ministerit, pääministerin poliittinen neuvonantaja, valtiosihteerit).

¹⁸ Esim. tasavallan presidentti, parlamentin jäsenet, tuomarit.

- (35) Kuten komission yksiköt selittivät Unkarin viranomaisille 18. marraskuuta 2022 antamissaan huomautuksissa, tällainen järjestelmä ei vastaa kaikilta osin korjaavaa toimenpidettä, jolla Unkarin hallitus sitoutui siirtämään integriteettiviranomaiselle vuoden 2018 lain CXXV 183 §:n nojalla annettujen varallisuusilmoitusten tarkistamiseen liittyvän toimivallan (henkilöt, jotka on valittu johtavaan poliittiseen tehtävään mutta jotka eivät ole parlamentin jäseniä: pääministeri, ministerit, pääministerin poliittinen neuvonantaja, valtiosihteerit). Tämän sitoumuksen mukaan integriteettiviranomaisen olisi oltava ainoa elin, jolla on valtuudet tarkistaa tällaiset varallisuusilmoitukset suoraan. Järjestelmä ei myöskään näytä vastaavan syyskuun kirjeessä annettua lisäsitoumusta, jonka mukaan integriteettiviranomaisella on oltava valtuudet tarkistaa kaikkien suuririskisten virkamiesten julkiset varallisuusilmoitukset sekä pääsy asiaankuuluviin tietokantoihin ja rekistereihin ilmoitusten sisältämien tietojen todenperäisyyden todentamiseksi. Siinä rajataan integriteettiviranomaisen valtuudet oikeuteen pyytää muita elimiä tarkistamaan varallisuusilmoitukset ja saada tietoja tällaisten tarkistusten tuloksista. Integriteettiviranomaisen toimivaltaan kuuluvien henkilöiden henkilöllinen soveltamisala ei myöskään kata kaikkia virkamiehiä, joiden olisi kuuluttava ”suuririskisten” virkamiesten käsitteen piiriin.¹⁹ Ei-julkisia varallisuusilmoituksia koskeva tarkistusmenettely rajoittuu henkilöihin, jotka vastaavat unionin varoja koskevasta neuvonnasta, hoidosta tai valvonnasta, kun taas Unkarin hallituksen antamissa sitoumuksissa ei mainita tällaisesta rajaamisesta.²⁰
- (36) Integriteettiviranomaisen johtokunnan jäsenten irtisanomismenettelyn osalta komissio panee tyytyväisenä merkille, että Unkari on suostunut peruuttamaan alun perin ehdotetun irtisanomismenettelyn antaakseen tuomioistuimelle toimivallan tehdä irtisanomista koskeva päätös. Komissio toteaa kuitenkin, että menettely on lyhyt, sillä kanteen nostamisen ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen ratkaisun välillä on vain 30 päivää. Tällainen määräaika vaikeuttaisi irtisanomismenettelyn kohteena olevan johtokunnan jäsenen mahdollisuutta järjestää puolustuksensa tehokkaasti sekä toimivaltaisen tuomioistuimen mahdollisuutta varmistaa kirjelmien vaihto, järjestää käsittelyt ja suojata puolustautumisoikeuksia ja menettelyllisiä oikeuksia. Lisäksi integriteettiviranomaista koskevassa laissa ei säädetä selvästi muutoksenhaun vaikutuksista asianomaisen jäsenen asemaan ja erityisesti siitä, olisiko muutoksenhaulla lykkäävä vaikutus. Koska ensimmäisen oikeusasteen tuomio näyttää johtavan irtisanomiseen heti lyhyen menettelyn jälkeen, muutoksenhaku ei vaikuta kovin tehokkaalta. Irtisanomismenettelyn järjestämistapa kokonaisuudessaan ei suojaa riittävällä tavalla integriteettiviranomaisen jäseniä sopimattomalta vaikuttamiselta ja uhkaa heikentää integriteettiviranomaisen riippumattomuutta.
- (37) Näin ollen komissio katsoo, että integriteettiviranomaista koskeva sääntelykehys, sellaisena kuin siitä säädetään integriteettiviranomaista koskevassa laissa, ei kaikilta osin täytä korjaavan toimenpiteen nojalla annettuja sitoumuksia, minkä vuoksi korjaavaa toimenpidettä ei voida ehdollisuusasetuksen mukaisesti pitää täysin vaikuttavana ja riittävänä. Korjaavan toimenpiteen heikkoudet, riskit ja puutteet, jotka

¹⁹ Ks. perustelujen alaviite 50.

²⁰ Edellä (34) kohdassa kuvatuista säännöksistä ja tässä kohdassa esitetyistä komission yksiköiden huomautuksista huolimatta Unkarin hallitus vahvisti valtiosihteeritasolla, 19. marraskuuta 2022 komissiolle antamassaan kirjallisessa vastauksessa huomautuksiin, jotka koskivat integriteettiviranomaisen suorittamaa varallisuusilmoitusten tarkistamista, että ”integriteettiviranomaisella on valtuudet tarkistaa suoraan 5 §:n 6 momentissa lueteltujen henkilöiden tekemät varallisuusilmoitukset”.

heikentävät integriteettiviranomaisen toiminnan tehokkuutta ja riippumattomuutta ja sen kykyä ottaa huomioon komission esittämät havainnot, ovat seuraavat: i) sellaisen selkeän säännön puuttuminen, jonka perusteella integriteettiviranomainen säilyttäisi toimivaltansa myös sen jälkeen, kun hankkeelta on poistettu unionin rahoitus; ii) puutteet järjestelmässä, joka koskee integriteettiviranomaisten suositusten kanssa ristiriidassa olevien hankintaviranomaisten päätösten oikeudellista valvontaa; iii) irtisanomismenettelyn heikkoudet; iv) integriteettiviranomaisen joko suorat valtuudet tai valvontavaltuudet eri ilmoittajaryhmien osalta ja se, että integriteettiviranomaiselle ei ole siirretty toimivaltaa tarkistaa hallituksen jäsenten varallisuusilmoitukset; v) rajallinen soveltamisala, joka liittyy siihen, että kaikkia ”suuririskisiä virkamiehiä” ei sisällytetty integriteettiviranomaisen tarkistusvaltuuksien soveltamisalaan varallisuusilmoitusten osalta; vi) integriteettiviranomaisen johtokuntaan nimetyn ehdokkaan vähäinen kansainvälinen kokemus, joka saattaa vaarantaa elimen tehokkaan toiminnan.

ii. Korruptiontorjuntatyöryhmä

- (38) Unkarin hallitus sitoutui perustamaan viimeistään 1. joulukuuta 2022 korruptiontorjuntatyöryhmän, jäljempänä ’uusi korruptiontorjuntatyöryhmä’, jolla on seuraavat tehtävät:

i) tarkastella nykyisiä korruption vastaisia toimenpiteitä ja laatia ehdotuksia korruption havaitsemisen, tutkinnan, syytteen esittämisen ja seuraamusten määräämisen parantamiseksi;

ii) ehdottaa toimenpiteitä, joilla pyritään parantamaan korruption ehkäisyä ja havaitsemista;

iii) laatia vuosikertomus, jossa analysoidaan korruption ja korruptoituneiden käytäntöjen riskejä ja suuntauksia, ehdottaa tehokkaita vastatoimia ja parhaita käytäntöjä ja arvioida niiden täytäntöönpanon tuloksellisuutta.

- (39) Uuden korruptiontorjuntatyöryhmän sääntelykehys oli tarkoitus sisällyttää integriteettiviranomaisen perustamissäädokseen (ks. edellä kuvattu korjaava toimenpide i), ja työryhmän puheenjohtajana toimisi integriteettiviranomaisen puheenjohtaja. Muut korjaavan toimenpiteen keskeiset osatekijät koskivat korruptiontorjunnan alalla aktiivisten, valtiosta, hallituksesta, viranomaisista, poliittisista puolueista ja liike-elämän eduista riippumattomien toimijoiden täysimittaista, jäseneltyä ja tehokasta osallistumista hallituksen edustajien rinnalla. Näin on tarkoitus varmistaa valtiollisten toimijoiden ja valtiosta riippumattomien toimijoiden välinen tasa-arvo jäsenten määrän ja äänivallan kautta. Lisäksi säännöksissä olisi säädettävä jatkotoimista, joita Unkarin hallituksen on toteutettava uuden korruptiontorjuntatyöryhmän kertomusten ja suositusten pohjalta. Uuden korruptiontorjuntatyöryhmän on tarkoitus pitää ensimmäinen kokouksensa ennen joulukuun 15. päivää 2022. Se olisi annettava ensimmäinen, vuotta 2022 koskeva kertomus ja toimitettava se hallitukselle viimeistään 15. maaliskuuta 2023.

- (40) Tämän toimenpiteen täytäntöönpanon avainvaiheet olivat i) korruptionvastaisen työryhmän perustamisesta 15. heinäkuuta 2022 annetun hallituksen päätöksen 1337/2022 kumoaminen uudella hallituksen päätöksellä, joka oli määrä hyväksyä viimeistään 5. syyskuuta 2022 ja jolla lopetettaisiin kyseisen työryhmän toiminta, sekä

ii) integriteettiviranomaisen perustamista koskevan, uuden korruptiontorjuntatyöryhmän sääntelykehysten sisältävän lakiluonnoksen toimittaminen parlamentille viimeistään 30. syyskuuta 2022.

- (41) Unkari on toteuttanut täytäntöönpanon avainvaiheiden osalta seuraavat toimet.
- (42) Unkarin hallitus kumosi 5. syyskuuta 2022 korruptionvastaisen työryhmän perustamisesta 15. heinäkuuta 2022 annetun hallituksen päätöksen 1337/2022 hyväksymällä hallituksen päätöksen 1424/2022, jossa säädetään EU:n varojen käytössä esiintyvien laittomuuksien ja sääntöjenvastaisuuksien ehkäisemisestä, havaitsemisesta ja korjaamisesta vastuussa olevan riippumattoman viranomaisen perustamiseen liittyvistä tehtävistä. Unkari sitoutui uudessa hallituksen päätöksessä perustamaan viimeistään 1. joulukuuta 2022 uuden korruptiontorjuntatyöryhmän siten, että varmistetaan sekä valtiollisten että valtiosta riippumattomien toimijoiden yhdenvertainen osallistuminen jäsenmäärän ja äänivallan avulla ja että integriteettiviranomainen tarjoaa hallinnollista tukea työryhmän toiminnalle. Hallituksen päätös 1424/2022 tuli voimaan 6. syyskuuta 2022.
- (43) Unkarin hallitus toimitti 23. syyskuuta 2022 parlamentille integriteettiviranomaisen perustamista koskevan lakiehdotuksen. Parlamentti hyväksyi 4. lokakuuta 2022 integriteettiviranomaista koskevan lain, jolla luotiin myös uusi korruptiontorjuntatyöryhmä. Integriteettiviranomaista koskeva laki julkaistiin 10. lokakuuta 2022, ja se tuli voimaan 11. lokakuuta 2022. Unkarin hallitus toimitti 15. marraskuuta 2022 parlamentille osana palvelupakettia lakiehdotuksen integriteettiviranomaista koskevan lain muuttamiseksi. Sen jälkeen kun palvelupaketti oli toimitettu parlamentille, komissiolle toimitettiin tarkistettu lakiteksti marraskuun kirjeessä. Muutossäädös hyväksyttiin 22. marraskuuta 2022, ja siinä on otettu huomioon komissiolle 19. marraskuuta 2022 toimitettuun lakitekstiin sisältyvät muutokset.
- (44) Unkarin hallitus oli lakiehdotusta valmistellessaan sitoutunut kuulemaan laajasti kansallisia ja kansainvälisiä sidosryhmiä, pyytämään OECD:ltä toimintapoliittisia neuvoja ja ottamaan asiaan liittyvät suositukset huomioon. Komission ohella Unkarin hallitus kuuli OECD:tä ja Euroopan neuvostoa. Se ilmoitti komissiolle, miten se oli ottanut sen esittämät näkemykset ja/tai valmistelua koskevat ehdotukset huomioon, kuten edellä (24) kohdassa esitetään. Tämän perusteella komissio katsoo, että Unkarin hallitus noudatti korjaavassa toimenpiteessä annettuja asiaankuuluvia sitoumuksia. OECD:n ja Euroopan neuvoston kuuleminen auttoi parantamaan uuden korruptiontorjuntatyöryhmän perustamista koskevaa sääntelykehystä siltä osin, että joitakin suosituksia hyväksyttiin ja ne otettiin huomioon lakitekstissä. Komissio toteaa kuitenkin, että joitakin esiin tuotuja huolenaiheita ei otettu huomioon lakiteksteissä. Tämä koskee esimerkiksi päällekkäisen työn riskiä²¹, jonka Unkari on tosin tunnustanut, sekä sellaisten välineiden puuttumista, joiden avulla muilta elimiltä voidaan pyytää tai saada tietoja, jotka ovat tarpeen työryhmän työn valmistelemiseksi.
- (45) Integriteettiviranomaista koskevan lain toisessa osassa kuvataan uutta korruptiontorjuntatyöryhmää koskevaa sääntelykehystä. Siinä esitetään uuden

²¹ Tämä koskee erityisesti kansallisen turvallisuuspalvelun toimintaa, sillä sen tehtävänä on valmistella hallituksen korruptionvastainen strategia ja toimittaa se sisäministeriölle ja lisäksi se vastaa julkishallinnon organisaatioiden integriteetin hallintaa koskevan järjestelmän yhdenmukaistamisesta ja kehittämisestä.

korruptionvastaisen työryhmän tehtävät (50 §) ja mainitaan nimenomaisesti eturistiriitatilanteet sellaisina kuin ne on määritelty asiaa koskevissa EU:n säännöksissä. Uuden korruptiontorjuntatyöryhmän on otettava ne huomioon korjaavan toimenpiteen mukaisesti. Uuden korruptiontorjuntatyöryhmän puheenjohtajana toimii integriteetiviranomaisten puheenjohtaja (59 §). Laissa vahvistetaan myös uuden korruptiontorjuntatyöryhmän vuosikertomusten ja suositusten seurantaprosessi, jonka puitteissa Unkarin hallituksen on keskusteltava kertomuksesta ja siihen sisältyvistä ehdotuksista kahden kuukauden kuluessa. Jos hallitus päättää olla panematta ehdotusta täytäntöön, sen on toimitettava päätöksensä yksityiskohtaiset perustelut uuden korruptiontorjuntatyöryhmän puheenjohtajalle kuukauden kuluessa (52 §). Laissa kuvataan myös uuden korruptiontorjuntatyöryhmän kokoonpanoa (54 §) ja äänestysääntöjä (61 §). Korjaavan toimenpiteen mukaisesti uuden korruptiontorjuntatyöryhmän jäsenistä 50 prosenttia on valtiosta riippumattomia, lukuun ottamatta puheenjohtajaa. Jos 50 prosentin edustusta ei voida saavuttaa, kyseisten jäsenten äänivaltaa mukautetaan siten, että heidän äänensä kattavat 50 prosenttia äänistä, puheenjohtaja pois lukien. Valtiosta riippumattomia toimijoita edustavat jäsenet valitaan avoimella, läpinäkyvällä ja syrjimättömällä valintamenettelyllä, jossa sovelletaan asiantuntemukseen ja ansioihin liittyviä objektiivisia perusteita. Vaalikelpoisuuskomitea osallistuu toimintaan 11 kohdassa tarkoitetulla tavalla (57 §). Sillä on oikeus laatia varjoraportti, joka asetetaan julkisesti saataville uuden korruptiontorjuntatyöryhmän verkkosivustolla, jolla myös työryhmän oma raportti julkaistaan (53 §). Lain neljännessä osassa säädetään, että uusi korruptiontorjuntatyöryhmä perustetaan viimeistään 1. joulukuuta 2022 ja että se kokoontuu ensimmäisen kerran ennen joulukuun 15. päivää 2022. Uuden korruptiontorjuntatyöryhmän on hyväksyttävä ensimmäinen, vuotta 2022 koskeva kertomuksensa ja toimitettava se hallitukselle viimeistään 15. maaliskuuta 2023 (77 §).

- (46) Komissio katsoo, että Unkari on toteuttanut täytäntöönpanon avainvaiheet. Integriteetiviranomaista koskevassa laissa säädetty uuden korruptiontorjuntatyöryhmän sääntelykehys täyttää korjaavassa toimenpiteessä annetut sitoumukset.
- (47) Komissio toteaa, että avoin hakumenettely, jolla valitaan uuden korruptiontorjuntatyöryhmän valtioista riippumattomia toimijoita edustavat jäsenet, käynnistettiin 11. marraskuuta 2022, ja hakuaika päättyi 24. marraskuuta 2022.

iii. Korruptiontorjuntakehyksen lujittaminen

- (48) Unkarin hallitus sitoutui hyväksymään viimeistään 30. syyskuuta 2022 petostentorjunta- ja korruptiontorjuntastrategiat, joissa määritellään unionin rahoitustuen täytäntöönpanoon osallistuville yhteisöille kuuluvat petosten, eturistiriitojen ja korruption ehkäisemiseen, havaitsemiseen ja korjaamiseen liittyvät tehtävät. Strategioiden oli määrä sisältää petosten, eturistiriitojen ja korruption tärkeimpien riskien, tekijöiden ja käytäntöjen arviointi. Unkarin hallitus sitoutui myös hyväksymään uuden kansallisen korruptiontorjuntastrategian ja toimintasuunnitelman viimeistään 30. kesäkuuta 2023. Erityistä huomiota olisi kiinnitettävä korkean tason korruption torjuntaa koskevan institutionaalisen ja normatiivisen kehyksen vahvistamiseen lisäämällä viranomaisten työn läpinäkyvyyttä myös ylemmällä poliittisella tasolla. Unkarin hallitus sitoutui myös panemaan täysimääräisesti täytäntöön kaikki vuosia 2020–2022 koskevan kansallisen korruptiontorjuntastrategian toimet viimeistään 30. kesäkuuta 2023.

- (49) Integriteettiviranomaisen perustamisen tavoin tämä korjaava toimenpide on luonteeltaan horisontaalinen ja järjestelmällinen, sillä sen tavoitteena on korruption torjuminen ja läpinäkyvyyden varmistaminen poliittisella tasolla. Se on yksi Unkarin ehdottamista keskeisistä korjaavista toimenpiteistä ehdollisuusasetuksen mukaisessa menettelyssä.
- (50) Unkarin hallitus antoi syyskuun kirjeessä myös muita sitoumuksia, jotka koskevat varallisuusilmoitusten henkilöllistä ja aineellista soveltamisalaa. Tältä osin se sitoutui toimittamaan parlamentille lakiluonnoksen (suunniteltu voimaantulo 1. marraskuuta 2022), jolla laajennettaisiin varallisuusilmoitusjärjestelmän henkilöllinen soveltamisala i) henkilöihin, jotka on valittu johtavaan poliittiseen tehtävään valtionhallinnosta annetun vuoden 2018 lain CXXV 183 ja 184 §:n nojalla, ja heidän samassa taloudessa asuviin sukulaisiinsa, ja ii) parlamentin jäseniin ja heidän samassa taloudessa asuviin sukulaisiinsa. Unkari sitoutui myös laajentamaan aineellista soveltamisalaa niin, että se kattaa tulojen lisäksi myös varallisuuden²².
- (51) Lisäksi Unkari sitoutui syyskuun kirjeessä perustamaan viimeistään 31. maaliskuuta 2023 järjestelmän, jossa sähköisessä muodossa toimitettavat varallisuusilmoitukset tallennetaan julkiseen tietokantaan, josta niitä voi hakea maksutta ja ilman rekisteröitymistä. Integriteettiviranomaiselle annettaisiin tehtäväksi tarkastella uudelleen sekä sääntelykehystä että varallisuusilmoitusjärjestelmän toimintaa, mukaan lukien sen soveltamisala ja tarkistusprosessit, ja sen on käsiteltävä näitä seikkoja viimeistään 31. joulukuuta 2023 annettavassa tarkastelukertomuksessa.
- (52) Tämän toimenpiteen täytäntöönpanon avainvaiheet olivat seuraavat: i) hyväksyä viimeistään 30. syyskuuta 2022 petostentorjunta- ja korruptiontorjuntastrategiat, joissa määritellään unionin tuen täytäntöönpanoon osallistuville yhteisöille kuuluvat tehtävät, ja ii) toimittaa parlamentille lainsäädäntöluonnokset, jotka koskevat muun muassa varallisuusilmoitusten henkilöllisen ja aineellisen soveltamisalan laajentamista, siten että ne tulevat voimaan 1. marraskuuta 2022.
- (53) Unkari on toteuttanut täytäntöönpanon avainvaiheiden osalta seuraavat toimet.
- (54) Unkarin hallitus hyväksyi 30. syyskuuta 2022 petosten ja korruption vastaisen strategian, joka koskee ohjelmakautta 2021–2027 ja jolla edistetään elpymis- ja palautumissuunnitelman täytäntöönpanoa (hallituksen päätös 1470/2022). Strategiaa muutettiin myöhemmin, ja sen uusi versio hyväksyttiin ja julkaistiin 15. marraskuuta 2022 (hallituksen päätös 1540/2022, jäljempänä 'strategia'). Strategian nimeksi muutettiin "Euroopan unionin varoihin liittyvien petosten ja korruption vastainen strategia". Strategia on kattava, sillä sen soveltamisalaan kuuluu kaiken EU:n talousarviosta ohjelmakausilla 2014–2020 ja 2021–2027 myönnetyn rahoitustuen, erityisesti koheesiopolitiikan rahastoista, Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta ja elpymis- ja palautumistukivälineestä peräisin olevien varojen, täytäntöönpano. Strategia kattaa myös Euroopan maatalouden tukirahaston, mutta sitä ei käsitellä niin yksityiskohtaisesti. Strategiassa määritellään yleisesti unionin rahoitustuen täytäntöönpanoon osallistuvien yhteisöjen tehtävät, jotka liittyvät petosten, eturistiriitojen ja korruption ehkäisemiseen, havaitsemiseen ja korjaamiseen (III luku

²² Syyskuun kirjeessä mainitaan tässä yhteydessä kiinteistöomaisuus, muu arvokas omaisuus (ajoneuvot, alukset, arvokkaat antiikkiesineet ja taideteokset ym.), pankkitalletukset ja käteisvarat, osakkeissa, arvopapereissa ja pääomasijoitusrahastoissa olevat varat, henkivakuutukset, säätiöt ja yritysten tosiasiallinen omistajuus.

”Tilanneanalyysi” ja erityisesti 3.2 jakso ”Institutionaalinen ympäristö petostentorjunnassa”). Strategiaan sisältyy myös arviointi petosten, eturistiriitojen ja korruption tärkeimmistä riskeistä ja niihin liittyvistä tekijöistä ja käytännöistä Unkarissa unionin rahoituksen osalta (3.3 jakso ”Tietoa petoksista ja korruptiosta Unkarissa” ja 5.1.3 kohta ”Riskianalyysi ja riskinhallinta petosten välttämiseksi”). Strategian V luvussa esitetään yleisesti suunnitellut toimenpiteet, jotka luetellaan tarkemmin toimintasuunnitelmassa (strategian liite 3). Yksi toimista on laatia vuotuinen petoksia, eturistiriitoja ja korruptiota koskevan riskinarviointi. Useat toimintasuunnitelman toimet perustuvat muiden korjaavien toimenpiteiden yhteydessä annettuihin sitoumuksiin, kuten strategian tarkistaminen samanaikaisesti kansallisen korruptiontorjuntastrategian laatimisen kanssa 30. kesäkuuta 2023 mennessä. Unkari aikoo laatia ja julkaista vuosittain kertomuksen strategian täytäntöönpanosta.

- (55) Unkarin hallitus toimitti 27. syyskuuta 2022 parlamentille lakiluonnoksen, jonka tarkoituksena on laajentaa nykyisen varallisuusilmoitusjärjestelmän henkilöllistä ja aineellista soveltamisalaa. Lakiluonnosta valmistellessaan Unkarin hallitus kuuli komissiota korjaavan toimenpiteen edellyttämällä tavalla. Parlamentti hyväksyi 25. lokakuuta 2022 vuoden 2022 lain XXXI, jolla muutetaan tiettyjä Euroopan unionin talousarviovarojen käytön valvontaan liittyviä, varallisuusilmoituksia koskevia lakeja ja joka julkaistiin 26. lokakuuta 2022, jäljempänä ’varallisuusilmoituksia koskeva laki’. Varallisuusilmoituksia koskeva laki tuli voimaan 1. marraskuuta 2022, tietyn poikkeuksin. Unkarin hallitus toimitti 15. marraskuuta 2022 parlamentille osana palvelupakettia lakiesityksen varallisuusilmoituksia koskevan lain muuttamiseksi. Sen jälkeen kun palvelupaketti oli toimitettu parlamentille, Unkari lähetti komission yksiköille lakitekstin muutokset 16. marraskuuta 2022. Lakitekstin konsolidoitu versio toimitettiin marraskuun kirjeen yhteydessä. Tämä arvio perustuu viimeksi mainittuun lakitekstiin, vaikka lakia ei ole vielä hyväksytty. Muutossäädös on määrä hyväksyä 6. joulukuuta 2022.
- (56) Korjaavan toimenpiteen mukaisesti varallisuusilmoituksia koskevassa laissa laajennetaan varallisuusilmoitusten henkilöllinen soveltamisala henkilöihin, jotka on valittu johtavaan poliittiseen tehtävään²³, sekä parlamentin jäseniin ja heidän samassa taloudessa asuviin sukulaisiinsa²⁴. Lisäksi lailla laajennetaan varallisuusilmoitusten aineellinen soveltamisala kattamaan kaikki asiaan kuuluva varallisuus (varallisuusilmoituksia koskevan lain liite I).
- (57) Viimeksi mainitun osalta komissio toteaa, että varallisuusilmoituksia koskevan lain liitteessä I olevassa A osassa säädetään poikkeuksesta, joka koskee kiinteistöjä, jotka on

²³ Valtionhallinnosta annetun vuoden 2018 lain CXXV 183 ja 184 §:n nojalla.

²⁴ Tältä osin asiaankuuluvia muutoksia tehtiin vilpillisen ja rajoittavan kaupankäynnin kieltämisestä annettuun vuoden 1996 lakiin LVII, mediapalveluista ja joukkoviestinnästä annettuun vuoden 2010 lakiin CLXXXV, valtion tilintarkastusvirastosta annettuun vuoden 2011 lakiin LXVI, tasavallan presidentin oikeudellisesta asemasta ja palkkauksesta annettuun vuoden 2011 lakiin CX, perusoikeusvaltuutetusta annettuun vuoden 2011 lakiin CXI, tiedollisesta itsemääräämisoikeudesta ja tiedonvälityksen vapaudesta annettuun vuoden 2011 lakiin CXII, perustuslakituomioistuimesta annettuun vuoden 2011 lakiin CLI, ylimmän syyttäjän, syyttäjien ja muiden syyttäjälaitoksen työntekijöiden oikeudellisesta asemasta ja syyttäjän urasta annettuun vuoden 2011 lakiin CLXIV, Unkarin talouden vakaudesta annettuun vuoden 2011 lakiin CXCIV, parlamentista annettuun vuoden 2012 lakiin XXXVI, vaalimenettelystä annettuun vuoden 2013 lakiin XXXVI, Unkarin keskuspankista annettuun vuoden 2013 lakiin CXXXIX, kansallisen muistiperinnön komiteasta annettuun vuoden 2013 lakiin CCXLI, julkisista hankinnoista annettuun vuoden 2015 lakiin CXLIII ja valtionhallinnosta annettuun vuoden 2018 lakiin CXXV.

varattu yksinomaan ilmoittajan ja hänen puolisonsa tai avopuolisonsa ja samassa taloudessa asuvien lastensa käyttöön. Liitteessä I selvennetään lisäksi, että ilmoitusvelvollisuuden ulkopuolelle voidaan tällä perusteella jättää enintään yksi kiinteistö, jota ei näin ollen ilmoiteta. Komissio pitää valitettavana, että tämä poikkeus ei koske pelkästään ensisijaista asuntoa, minkä vuoksi sitä voidaan käyttää arvokiinteistöjen piilottamiseen. Unkari ilmoitti useissa valtiosihteeritasolla käydyissä puhelinkeskusteluissa, että asiaa käsiteltäisiin lakiteksteissä, mutta näin ei ole tähän mennessä tapahtunut. Lisäksi huolimatta annetuista selityksistä, joissa vahvistetaan, että ilmoitusvelvollisuus kattaisi myös Unkarin lainkäyttövallan ulkopuolella olevat kiinteistöt, asianmukaista sanamuotoa ei ole sovellettu asiaankuuluvassa lakitekstissä.²⁵ Nämä varallisuusilmoitusjärjestelmän puutteet uhkaavat heikentää järjestelmän tehokkuutta.

- (58) Samalla komissio panee merkille kaikkia asiaan kuuluvia säädöksiä²⁶ koskevat muutosehdotukset, joissa sovelletaan velvollisuutta tehdä varallisuusilmoituksia koskevan lain mukaisesti ilmoitus varallisuudesta sellaisena kuin se oli 1. marraskuuta 2022 (eikä 31. joulukuuta 2022) viimeistään 31. tammikuuta 2023. Näin varmistetaan, että uusia sääntöjä sovelletaan myös kaikkiin mahdollisiin muutoksiin, joita tapahtuu 1. marraskuuta 2022 ja 31. joulukuuta 2022 välisenä aikana. Asianomainen säädösteksti ei kuitenkaan tarjoa riittävää selkeyttä ja oikeusvarmuutta, koska siinä ei nimenomaisesti säädetä, että marras- ja joulukuu 2022 sisällytetään vuonna 2024 tehtäviin varallisuusilmoituksiin, jotka näin ollen kattaisivat poikkeuksellisesti 14 kuukauden ajanjakson (marraskuusta 2022 joulukuuhun 2023).
- (59) Lopuksi komissio toteaa, että Unkarin hallituksen sitoumusta perustaa viimeistään 31. maaliskuuta 2023 järjestelmä, jossa sähköisessä muodossa toimitettavat varallisuusilmoitukset tallennetaan julkiseen tietokantaan, josta niitä voi hakea maksutta ja ilman rekisteröitymistä, ei ole vielä otettu huomioon sääntelykehityksessä. Unkarin mukaan järjestelmää koskevat säännöt on tarkoitus laatia ja hyväksyä myöhemmin, viimeistään 31. maaliskuuta 2023. Komissio pitää valitettavana, että Unkari ei ole sisällyttänyt varallisuusilmoituksia koskevaan lakiin nimenomaista viittausta tähän julkiseen tietokantaan. Nämä puutteet voivat myös heikentää varallisuusilmoitusjärjestelmän tehokkuutta.
- (60) Varallisuusilmoitusjärjestelmän mukaisten velvoitteiden rikkomista koskevan seuraamusjärjestelmän käyttöönoton osalta komissio toteaa, että edellä (54) kohdassa tarkoitettussa Euroopan unionin varoihin liittyvien petosten ja korruption vastaisessa strategiassa (hyväksytty hallituksen päätöksellä 1540/2022) viitataan sitoumukseen esittää uuteen kansalliseen korruptiontorjuntastrategiaan liittyvässä, vuoden 2022 jälkeen ulottuvassa toimintasuunnitelmassa konkreettisia toimenpiteitä, joiden tarkoituksena on kehittää korjaavan toimenpiteen mukaisesti varallisuusilmoituksiin liittyviä hallinnollisia ja rikosoikeudellisia seuraamuksia koskeva tehokas, oikeasuhteinen ja varoittava järjestelmä viimeistään 1. lokakuuta 2023.
- (61) Unkarin hallitus toimitti integriteettiviranomaisen perustamista koskevan lakiehdotuksen parlamentille 23. syyskuuta 2022. Parlamentti hyväksyi

²⁵ Tämä vastaa myös integriteettiviranomaista koskevan lain säännöksiä, joiden mukaan integriteettiviranomainen voi tehdä sopimuksia ulkomaisten yhteisöjen kanssa saadakseen tietoja tarkistustehtäviään varten.

²⁶ Ks. alaviitteessä 24 mainitut lait.

integriteettiviranomaista koskevan lain 4. lokakuuta 2022. Laki julkaistiin 10. lokakuuta 2022, ja se tuli voimaan 11. lokakuuta 2022 (ks. edellä kuvattu korjaava toimenpide i). Integriteettiviranomaista koskevan lain 75 §:ssä säädetään korjaavan toimenpiteen mukaisesti, että integriteettiviranomaisen on laadittava 31. joulukuuta 2023 mennessä erillinen kertomus, jossa tarkastellaan Unkarin varallisuusilmoitusjärjestelmän sääntelykehystä ja toimintaa, mukaan luettuina sen soveltamisala ja valvontaprosessi.

- (62) Petostentorjunta- ja korruptiontorjuntastrategioiden osalta komissio toteaa, että Unkari on toteuttanut täytäntöönpanon avainvaiheet huolimatta siitä, että tarkistettu strategia hyväksyttiin hallituksen päätöksellä 15. marraskuuta 2022, vaikka määräaika oli 30. syyskuuta 2022. Komissio katsoo, että strategia täyttää korjaavan toimenpiteen mukaiset sitoumukset. Siltä osin kuin on kyse vuoden 2022 jälkeiseen tulevaan kansalliseen korruptiontorjuntastrategiaan liittyvästä toimintasuunnitelmasta, jolla pannaan täytäntöön sitoumus laatia konkreettisia toimenpiteitä tehokkaiden, oikeasuhteisten ja varoittavien seuraamusten kehittämiseksi, komissio varaa itselleen oikeuden arvioida toimintasuunnitelman saattamista osaksi kansallista lainsäädäntöä ja sen täytäntöönpanoa vuonna 2023 ja sen jälkeen. Unkari päätti tässä yhteydessä kuulla komissiota kansallisen korruptiontorjuntastrategian luonnoksesta viimeistään 31. tammikuuta 2023. Komissio muistuttaa myös Unkarin hallituksen sitoumuksesta raportoida komissiolle kaikkien korjaavien toimenpiteiden täytäntöönpanosta neljännesvuosittain, kuten (17) kohdassa todetaan.
- (63) Varallisuusilmoitusten osalta komissio katsoo, että kyseisiä ilmoituksia koskeva sääntelykehys, sellaisena kuin siitä säädetään varallisuusilmoituksia koskevassa laissa, jonka oli määrä tulla voimaan 1. marraskuuta 2022, ei kaikilta osin vastaa syyskuun kirjeessä esitettyjä varallisuusilmoitusjärjestelmää koskevia sitoumuksia, koska kehyksestä on jätetty pois merkittävä varallisuuden laji, kuten (57) kohdassa todetaan. Komissio katsoo, että kyseisessä kohdassa mainitut ongelmat muodostavat lainsäädännössä porsaanreiän ja saattavat heikentää korjaavan toimenpiteen tehokkuutta.
- (64) Näistä syistä komissio katsoo, että asianomaisilla lakisteksteillä ei kaikilta osin varmisteta korjaavan toimenpiteen riittävyttä, kun otetaan huomioon edellä (57)–(59) kohdassa mainitut heikkoudet, riskit ja puutteet.

iv. Läpinäkyvyyden varmistaminen yleisen edun mukaisten varojen hallintasäätöiden käyttäessä unionin tukea

- (65) Unkarin hallitus sitoutui hyväksymään viimeistään 30. syyskuuta 2022 muutossäädöksen, jolla varmistetaan julkisia hankintoja koskevien sääntöjen yleinen soveltaminen yleisen edun mukaista toimintaa harjoittaviin yleisen edun mukaisten varojen hallintasäätöihin ja niiden perustamiin tai ylläpitämiin oikeushenkilöihin. Se sitoutui myös hyväksymään samaan päivämäärään mennessä muutossäädöksen, jolla varmistetaan varainhoitoasetuksen²⁷ 61 artiklan täysimääräinen noudattaminen sekä ohjeiden ja käytäntöjen yhdenmukaistaminen komission tiedonannon *Ohjeet eturistiriitojen välttämiseen ja hallintaan varainhoitoasetuksen mukaisesti*²⁸ kanssa.

²⁷ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU, Euratom) 2018/1046, annettu 18 päivänä heinäkuuta 2018, unionin yleiseen talousarvioon sovellettavista varainhoitosäännöistä, EUVL L 193, 30.7.2018, s. 1.

²⁸ EUVL C 121, 9.4.2021, s. 1.

Näin parannettaisiin ja selkeytettäisiin yleisen edun mukaisten varojen hallintasäätiöihin ja niiden johtokuntien jäseniin sovellettavia, yleisiä eturistiriitoja koskevia sääntöjä.

- (66) Tämän toimenpiteen täytäntöönpanon avainvaihe oli edellisessä kohdassa mainittujen kahden muutossäädöksen hyväksyminen viimeistään 30. syyskuuta 2022.
- (67) Unkari on toteuttanut täytäntöönpanon avainvaiheen osalta seuraavat toimet.
- (68) Parlamentti hyväksyi 4. lokakuuta 2022 vuoden 2022 lain XXIX eräiden yleisen edun mukaista toimintaa harjoittavia yleisen edun mukaisten varojen hallintasäätiötä, kansallista vero- ja tullihallintoa sekä Euroopan petostentorjuntaviraston tarkastuksia koskevien lakien muuttamisesta Euroopan unionin talousarviovarojen käytön valvonnan osalta. Laki julkaistiin 10. lokakuuta 2022. Yleisen edun mukaista toimintaa harjoittavista yleisen edun mukaisten varojen hallintasäätiöistä annetun lain säännökset tulivat voimaan 13. lokakuuta 2022.
- (69) Korjaavan toimenpiteen mukaisesti vuoden 2022 lailla XXIX muutettiin julkisista hankinnoista annettua vuoden 2015 lakia CXLIII ja yleisen edun mukaista toimintaa harjoittavista yleisen edun mukaisten varojen hallintasäätiöistä annettua vuoden 2021 lakia IX. Julkisista hankinnoista annetun vuoden 2015 lain CXLIII 5 §:n 1 momenttiin lisättiin uusi f kohta, jonka mukaan yleisen edun mukaista toimintaa harjoittavat yleisen edun mukaisten varojen hallintasäätiöt ja niiden perustamat tai ylläpitämät oikeushenkilöt ovat velvollisia toteuttamaan hankintamenettelyt edellä mainitun lain mukaisesti. Lisäksi yleisen edun mukaista toimintaa harjoittavista yleisen edun mukaisten varojen hallintasäätiöistä annetun vuoden 2021 lain IX 15 §:n 3 momenttia muutettiin eturistiriitoja koskevien sääntöjen käyttöön ottamiseksi. Kyseisessä momentissa mainitaan nyt nimenomaisesti perhe- ja tunnesiteet, poliittinen tai kansallinen yhteenkuuluvuus tai mikä tahansa muu asianomaisen henkilökohtaisiin etuihin suoraan tai välillisesti liittyvä syy, kun on kyse yleisen edun mukaista toimintaa harjoittavista yleisen edun mukaisten varojen hallintasäätiöistä ja niiden perustamista tai ylläpitämistä oikeushenkilöistä, mukaan lukien johtokunnan ja hallintoneuvoston puheenjohtajat ja jäsenet sekä niiden työntekijät. Lisäksi lailla muutettiin muiden säädösten²⁹ säännöksiä vuoden 2021 lain IX 15 §:n 3 momenttiin tehdyn muutoksen mukaisesti.
- (70) Komissio toteaa kuitenkin, että korkeita virkamiehiä, mukaan lukien parlamentin ja Unkarin autonomisten elinten poliittisissa johtotehtävissä toimivat henkilöt, ei ole suljettu pois yleisen edun mukaisten varojen hallintasäätiöiden johtokunnista, kuten näkemysten vaihdossa Unkarin kanssa pyydettiin. Sen sijaan komission 18. syyskuuta 2022 antaman täytäntöönpanopäätöstä koskevan ehdotuksen jälkeen ja huolimatta siitä, että komissio on johdonmukaisesti ottanut tämän huolenaiheen esiin vuotuisissa oikeusvaltiokertomuksissaan, Unkari on jälleen antanut (soveltamalla poikkeusta³⁰ yleisestä kiellosta³¹) 1. marraskuuta 2022 alkaen poliittisissa johtotehtävissä toimiville henkilöille mahdollisuuden tehdä muuta palkattua työtä. Tällä poikkeuksella luodaan

²⁹ Unkarin paikallishallinnosta vuonna 2011 annettu laki CLXXXIX (6 ja 7 §), virkamiehiä koskeva vuoden 2011 laki CXCI (9 ja 10 §), parlamentista annettu vuoden 2012 laki XXXVI (12 §), valtionhallinnosta annettu vuoden 2018 laki CXXV (15, 16 ja 17 §) sekä elimistä, joilla on erityinen oikeudellinen asema, ja niiden työntekijöiden asemasta annettu vuoden 2019 laki CVII (18 ja 19 §).

³⁰ Valtionhallinnosta annetun vuoden 2018 lain CXXV 182 §:n 3a momentti.

³¹ Valtionhallinnosta annetun vuoden 2018 lain CXXV 182 §:n 1 momentti.

tilanne, jossa poliittisissa johtotehtävissä toimivat henkilöt voivat olla mukana päättämässä julkisten varojen maksamisesta yhteisöille, joissa he itse työskentelevät ja joissa heillä on keskeinen päätöksentekovalta.³²Näin ollen vaikka Unkari vastasi 18. syyskuuta 2022 annetussa täytäntöönpanopäätöstä koskevassa ehdotuksessa esitettyihin huolenaiheisiin, korjaavan toimenpiteen täytäntöönpano on 1. marraskuuta 2022 käyttöön otetun poikkeuksen takia riittämätöntä.

v. Erityisen menettelyn käyttöönotto julkisen vallan käyttöön tai julkisen omaisuuden hoitoon liittyviä rikoksia varten

- (71) Unkarin hallitus sitoutui muuttamaan rikosprosessilakia ottaakseen käyttöön uuden menettelyn julkisen vallan käyttöön tai julkisen omaisuuden hoitoon liittyviä rikoksia varten. Korjaavan toimenpiteen mukaan uudessa menettelyssä on säädettävä syyttäjälaitoksen tai tutkintaviranomaisen tekemän, rikosilmoituksen tutkimatta jättämistä tai rikosoikeudellisen menettelyn lopettamista (eli rikostutkinnan lopettamista ilman syytettä) koskevan päätöksen oikeudellisesta valvonnasta silloin kun on kyse direktiivin (EU) 2017/1371³³ 4 artiklan 2 kohdassa ja korruption vastaisen Yhdistyneiden kansakuntien yleissopimuksen III luvussa tarkoitetusta korruptiosta ja siihen liittyvistä käytännöistä. Uudessa menettelyssä tutkintatuomarille on annettava toimivalta määrätä, että rikosoikeudellinen menettely on aloitettava tai että sitä on jatkettava. Menettelyn nojalla voivat tehdä esityksiä kaikki luonnolliset henkilöt ja oikeushenkilöt, eivät kuitenkaan viranomaiset, ja menettely voisi myös mahdollistaa syytteen nostamisen tuomioistuimessa. Unkarin hallitus sitoutui myös varmistamaan, että uutta menettelyä sovelletaan 1. tammikuuta 2023 alkaen. Se sitoutui osoittamaan viimeistään 31. joulukuuta 2022 lisävirkoja sille tuomioistuimelle, joka vastaa syyttäjälaitoksen tai tutkintaviranomaisen tekemän, rikosilmoituksen tutkimatta jättämistä tai rikosoikeudellisen menettelyn lopettamista koskevan päätöksen oikeudellisesta valvonnasta.
- (72) Syyskuun kirjeeseen sisältyi sitoumus nimetä Budan alemman oikeusasteen tuomioistuin oikeudellista valvontaa koskevassa laissa tuomioistuimeksi, jolla on Unkarin alueella yksinomainen toimivalta tarkastella uudelleen tällaisia päätöksiä ja määrätä rikosoikeudellisen menettelyn aloittamisesta tai jatkamisesta. Siinä vahvistettiin myös, että kaikkien Unkarin tuomioistuinten, mukaan lukien tutkintatuomarit tämän korjaavan toimenpiteen mukaisen menettelyn yhteydessä, olisi noudatettava riippumattomuuden ja puolueettomuuden vaatimuksia ja että ne olisi perustettava lailla Euroopan unionista tehdyn sopimuksen (SEU) 19 artiklan 1 kohdan ja asiaa koskevan EU:n säännösten mukaisesti.
- (73) Tämä korjaava toimenpide on horisontaalinen toimenpide, jolla pyritään korjaamaan syyttäjätöimien tehokkuuteen liittyvät rakenteelliset ongelmat Unkarissa ja varmistamaan, että unionin taloudellisten etujen suojaamiseksi toteutetaan tehokkaita ja varoittavia toimenpiteitä SEUT-sopimuksen 325 artiklan mukaisesti.

³² Poliittisissa johtotehtävissä toimivat henkilöt eivät ole jäseniä viran puolesta, vaan he toimivat johtokunnissa yksityishenkilöinä. Sen sijaan yleisen edun mukaisten varojen hallintasäätiöt ovat yksityisiä yhteisöjä, joita valtio ei valvo millään tavalla.

³³ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2017/1371, annettu 5 päivänä heinäkuuta 2017, unionin taloudellisiin etuihin kohdistuvien petosten torjunnasta rikosoikeudellisin keinoin, EUVL L 198, 28.7.2017, s. 29.

- (74) Tämän toimenpiteen täytäntöönpanon avainvaiheet olivat i) täytäntöönpanoasetusten luonnosten viimeistely (tarvitaan valvontamenettelyn soveltamiseksi) ja hyväksyminen välittömästi uuden lain voimaantulon jälkeen, viimeistään 31. lokakuuta 2022, ja ii) rikosprosessilain muuttamista koskevan uuden lain voimaantulo sen jälkeen kun perustuslakituomioistuin on suorittanut (hallituksen käynnistämän) ennakkoarvioinnin, viimeistään 15. marraskuuta 2022.
- (75) Parlamentti hyväksyi 3. lokakuuta 2022 rikosprosessilaista annetun vuoden 2017 lain XC muuttamista koskevan lain ensimmäisen version, jäljempänä 'oikeudellista valvontaa koskeva laki'. Nämä säännökset tulivat voimaan 15. marraskuuta 2022. Unkarin viranomaiset toimittivat 14. marraskuuta 2022 komission yksiköille tarkistetun version oikeudellista valvontaa koskevasta laista. Sama versio sisältyi myös 15. marraskuuta 2022 annettuun palvelupakettia koskevaan lakiesitykseen, joka oli määrä hyväksyä 22. marraskuuta 2022.³⁴ Muutossäädös hyväksyttiin 22. marraskuuta 2022, ja siinä on otettu huomioon komissiolle 14. marraskuuta 2022 toimitettuun lakitekstiin sisältyvät muutokset. Unkarin perustuslakituomioistuin totesi oikeudellista valvontaa koskevan lain ennakkoarvioinnin yhteydessä tekemässään päätöksessä, että kyseinen laki ei ole ristiriidassa Unkarin perustuslain 29 §:n 1 momentissa säädetyn, syyttäjälaitoksen yksinomaisia syytteenpanovaltuuksia koskevan periaatteen kanssa.³⁵
- (76) Unkari toimitti 11. lokakuuta 2022 komissiolle i) luonnoksen hallituksen asetukseksi tutkintaa ja valmistelumenettelyä koskevista yksityiskohtaisista säännöistä annetun hallituksen asetuksen 100/2018 (8.6.) muuttamisesta ja ii) luonnoksen oikeusministerin asetukseksi, jolla muutetaan eräitä rikosoikeudelliseen menettelyyn liittyviä toimia ja rikosoikeudelliseen menettelyyn osallistuvia henkilöitä koskevista säännöistä annettua asetusta 12/2018 (12.6.) (IM). Nämä asetusalunnot ovat täytäntöönpanoasetusten luonnoksia, jotka ovat välttämättömiä valvontamenettelyn soveltamiseksi, kuten täytäntöönpanon avainvaiheissa esitetään. Unkarin hallitus toimitti komissiolle marraskuun kirjeellä uusimman luonnoksen näistä täytäntöönpanoasetuksista, joiden on määrä tulla voimaan 1. tammikuuta 2023.
- (77) Oikeudellista valvontaa koskevalla lailla pannaan täytäntöön suurin osa korjaavissa toimenpiteissä ehdotetuista sitoumuksista, sillä sen avulla tehdään asiaankuuluvat muutokset rikosprosessilaista annettuun vuoden 2017 lakiin XC. Uusi menettely koskee erityisesti korjaavassa toimenpiteessä ehdotettuja rikoksia (817/A §:n 1 momentti). Sen nojalla luonnolliset henkilöt ja oikeushenkilöt voivat esittää asian uudelleentarkastelua koskevan pyynnön (817/C §), ja tiettyjen edellytysten täytyessä se mahdollistaa myös syytteenpanoa koskevan pyynnön esittämisen (817/H §). Oikeudellista valvontaa koskeva uusi menettely kuuluu Budan alemman oikeusasteen tuomioistuimen yksinomaiseen toimivaltaan (817/E §:n 1 momentti).
- (78) Komissio pitää tervetulleina myös tiettyjä säännöksiä, jotka on lisätty sen jälkeen, kun parlamentti hyväksyi oikeudellista valvontaa koskevan lain ensimmäisen version, koska säännösten tarkoituksena on parantaa korjaavan toimenpiteen tehokkuutta. Näiden säännösten mukaan integriteettiviranomainen (ks. edellä korjaava toimenpide i), jolla on

³⁴ Komission yksiköt kommentoivat oikeudellista valvontaa koskevaa tarkistettua lakia 16. marraskuuta 2022 ennen kuin ne saivat Unkarilta palvelupakettia koskevat tiedot ja siihen sisältyvät säädökset.

³⁵ Päätös I/2252/2022, saatavilla englanniksi osoitteessa https://hunconcourt.hu/uploads/sites/3/2022/11/sz_i_2252_2022_eng_final.pdf

periaatteessa syvällistä tietämystä uuden menettelyn piiriin kuuluvien rikosten tutkinnan ja niitä koskevien syytetoimien kannalta merkityksellisistä kysymyksistä, voi myös esittää uudelleentarkastelua tai toistuvaa uudelleentarkastelua koskevan pyynnön (817/C §:n 7 momentti; 817/H §:n 3 momentti). Integriteettiviranomainen ei julkisena elimenä voi esittää syytteesenpanoa koskevaa pyyntöä, jotta se ei loukkaisi Unkarin perustuslakiin sisältyvää periaatetta, jonka mukaan ainoastaan syyttäjälaitos voi nostaa syytteen.³⁶ Luonnolliset henkilöt tai oikeushenkilöt voivat kuitenkin esittää syytteesenpanoa koskevan pyynnön sen jälkeen, kun integriteettiviranomainen on esittänyt uudelleentarkastelua koskevan pyynnön (817/I §).

- (79) Uuden menettelyn mukaisesti on myös mahdollista esittää toistuvaa uudelleentarkastelua koskeva pyyntö siinä tapauksessa, että syyttäjä tai tutkintaviranomainen päättää ensimmäisen uudelleentarkastelupyynnön jälkeen jättää edelleen rikosilmoituksen tutkimatta tai lopettaa rikosoikeudellisen menettelyn (817/H §). Myös integriteettiviranomainen voi esittää toistuvaa uudelleentarkastelua koskevan pyynnön. Tämä mahdollisuus on kuitenkin ainoastaan henkilöllä, joka on jo aiemmin esittänyt uudelleentarkastelua koskevan pyynnön. Komissio suhtautuu myönteisesti myös siihen, että 817/V §:stä on poistettu säännös, jonka nojalla ylin syyttäjä olisi voinut käynnistää menettelyssä tehtyjen päätösten osalta ylimääräisen muutoksenhaun.
- (80) Toisaalta seuraavia sitoumuksia ei ole otettu asianmukaisesti huomioon oikeudellista valvontaa koskevassa laissa tai täytäntöönpanoasetuksissa:
- i) sitoumus osoittaa 31. joulukuuta 2022 mennessä riittävät henkilöstö-, infrastruktuuri- ja muut resurssit menettelyn moitteettoman toiminnan varmistamiseksi (mukaan lukien lisävirat vähintään kahta tuomaria ja vähintään kahta lakimiesavustajaa varten) Budan alemman oikeusasteen tuomioistuimessa sekä
 - ii) sitoumus tarkastella menettelyn toimivuutta 31. joulukuuta 2023 mennessä ja tarvittaessa säätää lainsäädäntökehityksen muutosten hyväksymisestä komission kuulemisen jälkeen viimeistään 30. kesäkuuta 2024.
- (81) Ensimmäisen sitoumuksen osalta Unkarin viranomaiset ilmoittivat komissiolle, että tällaiset toimenpiteet eivät kuulu Unkarin hallitukselle vaan tuomioistuinten hallinnosta vastaavalle oikeuslaitoksen elimelle. Komissiolle ei ole ilmoitettu tämän sitoumuksen konkreettisesta täytäntöönpanosta. Toisen sitoumuksen osalta komissiolle ei ole ilmoitettu mistään konkreettisesta säännöksestä, jossa säädettäisiin velvollisuudesta tarkastella menettelyä ja muuttaa sitä tarvittaessa. On edelleen mahdollista, että nämä seikat täyttyvät olennaisesti uuden lainsäädännön voimaantulon jälkeen, ja näin ollen ne eivät tässä vaiheessa vaikuta korjaavan toimenpiteen täytäntöönpanon mahdolliseen tehokkuuteen. Sen vuoksi komissio aikoo seurata tarkasti näitä kysymyksiä ja valvoa tilannetta tiiviisti edellä (17) kohdassa tarkoitetun Unkarin neljännesvuosittain suorittaman raportoinnin tai mahdollisesti muulla tavoin saatavien tietojen perusteella. Mikäli nämä seikat eivät täyty 1. tammikuuta 2023 mennessä, jolloin uuden menettelyn soveltaminen alkaa, menettelyn tehokkuus saattaa vaarantua.
- (82) Samalla komissio katsoo, että erityisillä säännöksillä otetaan käyttöön menettelyä koskeva harkintavalta, jota voidaan hyödyntää yrityksiin vaikuttaa uuden menettelyn

³⁶ Integriteettiviranomainen voi kuitenkin antaa syyttäjälaitokselle tietoja, jotka ovat merkityksellisiä rikostutkinnan aloittamisen kannalta.

lopputulokseen uudelleentarkastelua (tai toistuvaa uudelleentarkastelua) tai syytteenpanoa koskevan pyynnön jälkeen, mikä vaarantaa korjaavan toimenpiteen tehokkuuden.

- (83) Sovellettavissa säännöissä ei varsinkaan selkeästi mainita niitä oikeudellisia seurauksia, joita syyttäjälle aiheutuu tuomioistuimen päätöksestä, jolla syyttäjän ratkaisu kumotaan uudelleentarkastelua koskevan pyynnön seurauksena. Lain 817/G §:n 3 momentissa säädetään, että ”jos tutkinta aloitetaan tai menettelyä jatketaan, syyttäjälaitoksen tai tutkintaviranomaisen on jatkettava menettelyä *ottaen huomioon tuomioistuimen päätöksen perustelut* sekä *pyrittävä korjaamaan* siinä mainitut puutteet siinä tapauksessa, että joitakin seikkoja oli jäänyt huomaamatta” (kursivointi lisätty). Säännöksen sanamuoto viittaa siihen, että syyttäjällä on tietty harkintavalta eikä syyttäjä olisi lain mukaan velvoitettu tekemään kaikilta osin tuomioistuimen päätöksen mukaista päätöstä, vaan hän voisi pelkästään ottaa sen huomioon tai vain ”pyrkii” korjaamaan päätöksen oikeudellisesta valvonnasta vastaavan tuomioistuimen toteamat lainvastaisuudet. Komissio ehdotti tiukempaa sanamuotoa, jonka mukaan syyttäjän olisi tehtävä päätös ”ottaen kaikilta osin huomioon tuomioistuimen päätöksen perustelut” ja ”korjattava siinä mainitut puutteet”. Komissio katsoo, että syyttäjälle sovellettavassa säännössä annettu harkintavalta heikentää tämän korjaavan toimenpiteen tehokkuutta ja siten sen riittävyyttä, koska ei ole takeita siitä, että oikeudellista valvontaa koskevat päätökset johtavat asianmukaisiin syytetoimiin.
- (84) Lisäksi sellaisissa tapauksissa, joissa voidaan esittää syytteenpanoa koskeva pyyntö, asiaa käsittelevän tuomioistuimen on oikeudellista valvontaa koskevan lain mukaan (817/O ja 817/P §) tutkittava syytteenpanoa koskevan pyynnön perustelut suljetuin ovin ja kuulematta todisteita, mikä täydentää uuden menettelyn mukaista muodollisten perusteiden alustavaa tutkintaa.
- (85) Komissio toteaa, että tällainen menettely, jossa asiaa käsittelevä tuomioistuin tutkii syytteenpanoa koskevan esityksen perustelut, ei sisälly yleisiin sääntöihin (joiden mukaan syyttäjä toimittaa syytekirjelmän) eikä asianomistajan toissijaiseen syyteoikeuteen perustuvaan menettelyyn (jossa uhri toimittaa syytekirjelmän). Komission näkemyksen mukaan menettely merkitsee asiaa käsittelevän tuomioistuimen suorittamaa alustavaa karsintaa, johon liittyy riski siitä, että asiaa käsittelevä tuomioistuin antaa lausunnon asiasisällön osalta ennen todisteiden vastaanottamista. Tällainen karsinta saattaisi ennakoida asian ratkaisua tai estää sen, ilman että asiassa voidaan pyytää ja kuulla todisteita.³⁷ Käytännössä se voi myös kumota Budan alemman oikeusasteen tuomioistuimen tutkintatuomareiden osaston arvioinnin: jos menettely päätetään uudelleen sen jälkeen, kun tutkintatuomari oli kumonnut rikosilmoituksen tutkimatta jättämistä tai menettelyn lopettamista koskevan alkuperäisen päätöksen, eikä tutkintatuomarin päätöstä oteta huomioon, asiaa käsittelevän tuomioistuimen suorittama tutkinta saattaa johtaa tutkintatuomarin päätelmien hylkäämiseen ilman, että asiaa käsittelevä tuomioistuin kuulee muita todisteita. Näistä syistä ja kun otetaan huomioon tutkintatuomarin keskeinen rooli oikeudenkäyntiä edeltävässä vaiheessa, tämä asiaa käsittelevän tuomioistuimen suorittama lisäkarsinta on tarpeeton ja heikentää korjaavan toimenpiteen tehokkuutta.

³⁷ Komissio totesi perustelujen 95 kappaleessa nimenomaisesti, että lakiluonnoksessa olisi edellytettävä muun muassa, että oikeudenkäynnistä vastaava tuomioistuin ei tee päätöstä syytteen asiasisällöstä näyttöä tarkastelematta.

- (86) Komission yksiköiden saataville asetetun lakitekstin lopullisessa säännöksessä ei esitetty selkeästi näiden uusien sääntöjen ajallista soveltamista. Tekstissä ei itse asiassa todeta selvästi, että uutta menettelyä sovelletaan rikosilmoituksiin, jotka tehdään tammikuun 1. päivän 2023 jälkeen ja jotka koskevat myös rikoksia, joiden väitetään tapahtuneen ennen kyseistä päivämäärää, lukuun ottamatta vanhentuneita rikoksia (ks. 876/C §:n 2 momentti). Tekstissä ei etenäkään täsmennetä, että rikosilmoituksen tutkimatta jättämistä tai menettelyn lopettamista koskeva päätös, joka on tehty ennen tammikuun 1. päivää 2023 (ja joka liittyy väitettyyn rikokseen, joka ei ole vanhentumisaikaa koskevien sääntöjen nojalla vanhentunut), ei poista tutkintaviranomaisen tai syyttäjälaitoksen velvollisuutta tehdä uusi rikosprosessilain 379 §:n mukainen päätös³⁸, jonka osalta voidaan uuden menettelyn mukaisesti esittää (toistuvaa) uudelleentarkastelua koskeva pyyntö. Tekstissä ei myöskään säädetä, että uutta menettelyä voidaan soveltaa rikosilmoituksiin, jotka on tehty ennen tammikuun 1. päivää 2023 ja joiden osalta tutkintaviranomainen tai syyttäjälaitos ei ole vielä tehnyt päätöstä.
- (87) Tämän perusteella komissio katsoo, että sääntelykehys, joka koskee erityisen menettelyn käyttöönottoa julkisen vallan käyttöön tai julkisen omaisuuden hoitoon liittyviä rikoksia varten ja josta säädetään rikosprosessilaista vuonna 2017 annetun lain XC muutoksissa, ei vastaa korjaavassa toimenpiteessä asetettuja sitoumuksia ja sisältää sääntöjä, jotka heikentävät sen tehokkuutta. Kuten perusteluissa (96 kappale) selitettiin, Unkarin oli täsmennettävä asianmukaisesti sitoumuksensa yksityiskohtaisissa säännöissä toimenpiteen tehokkuuden varmistamiseksi. Se, miten Unkari on tällä hetkellä täsmentänyt sitoumuksiaan lainsäädännössä, ei anna komissiolle mahdollisuutta todeta, että tällä korjaavalla toimenpiteellä voidaan vaikuttavasti ratkaista tehottomaan tutkintaan, syytteenpanoon ja seuraamusten määräämiseen liittyvät ongelmat. Näin ollen toteutettu korjaava toimenpide ei ole riittävä ehdollisuusasetuksen mukaisten komission havaintojen korjaamiseksi.

vi. Tarkastus- ja valvontamekanismien lujittaminen EU:n tuen moitteettoman käytön varmistamiseksi

- (88) Unkarin hallitus sitoutui perustamaan viimeistään 31. elokuuta 2022 työryhmän, jonka tehtävänä on sisällyttää asiaa koskeviin hallituksen asetuksiin säännöksiä unionin tuen täytäntöönpanosta. Näiden säännösten tarkoituksena on lujittaa sääntöjä ja menettelyjä, joiden avulla varainhoitoasetuksen 61 artiklassa määritellyt eturistiriidat voidaan ehkäistä, havaita ja korjata aiempaa tehokkaammin. Säännöksiin olisi myös sisällyttävä eturistiriitoja koskevien ilmoitusten pätevyys- ja tosiasiallinen valvontamekanismi. Säännöksillä olisi myös pyrittävä lisäämään hallintoviranomaisten ja välittävien elinten menettelyllisiä valmiuksia sekä parantamaan Unkarin elpymis- ja palautumissuunnitelman täytäntöönpanosta vastaavan kansallisen viranomaisen valmiuksia soveltaa petosten, korruption ja kaksinkertaisen rahoituksen osalta tehostettua riskinhallintaa ja ehkäistä, havaita ja korjata niitä tehostetusti. Unkarin hallitus sitoutui myös perustamaan sisäisen tarkastuksen ja integriteetin osaston (DIAI), jonka tehtävänä on tarkastaa säännöllisesti eturistiriitoja koskevien ilmoitusten ja sidonnaisuuksia koskevien ilmoitusten pätevyys. Hallitus sitoutui antamaan kyseiselle

³⁸ Syyttäjälaitoksen tai tutkintaviranomaisen on tutkittava kolmen työpäivän kuluessa rikosilmoituksen vastaanottamisesta, onko asiassa käynnistettävä esitutkinta, onko rikosilmoitusta täydennettävä tai onko se hylättävä tai onko asia siirrettävä.

osastolle tarvittavat takeet sen riippumattomuudesta (esim. korkea-arvoisen henkilöstön nimittäminen ja johtajan toimikauden kesto ilman erottamismahdollisuutta) ja laatimaan säännöt, jotka koskevat ilmoitusten pätevyyden säännöllistä valvontaa. Lisäksi Unkarin hallitus sitoutui antamaan EUTAF:lle tarvittavat taloudelliset ja henkilöstöresurssit taatakseen unionin tuen moitteettoman käytön, turvatakseen pääosaston riippumattomuuden ja antaakseen sille mahdollisuuden suorittaa nykyiset tehtävänsä ja ne lisätehtävät, jotka sille osoitetaan useilla korjaavilla toimenpiteillä.

- (89) Toimenpiteen täytäntöönpanon avainvaiheet olivat i) työryhmän perustaminen viimeistään 31. elokuuta 2022, ii) DIAI:n perustaminen pääministerin kansliaan viimeistään 30. syyskuuta 2022 ja iii) asiaa koskevien hallituksen asetusten muutosten hyväksyminen viimeistään 30. syyskuuta 2022.
- (90) Unkari on toteuttanut asiaankuuluvien täytäntöönpanon avainvaiheiden osalta seuraavat toimet.
- (91) Korjaavan toimenpiteen mukaisesti perustettiin sovellettavaan määräaikaan mennessä työryhmä, johon osallistuivat EU:n varojen käytön hallinnoinnista, valvonnasta ja tarkastuksesta vastaavat pääministerin kanslian yksiköt sekä EUTAF. Työryhmä tapasi komission yksiköt ensimmäisen kerran 8. syyskuuta 2022, ja sen jälkeen tapaamisia järjestettiin keskimäärin kahdesti viikossa marraskuun 2022 alkuun saakka.
- (92) Unkarin hallitus hyväksyi 30. syyskuuta 2022

i) hallituksen asetuksen 374/2022 (30.9.), jolla muutetaan eräistä Euroopan unionin rahastoista peräisin olevien varojen käyttöä ohjelmakaudella 2014–2020 koskevista säännöistä annettua hallituksen asetusta 272/2014 (5.11.) sekä eräistä Euroopan unionin rahastoista peräisin olevien varojen käyttöä ohjelmakaudella 2021–2027 koskevista säännöistä annettua hallituksen asetusta 256/2021 (18.5.), sekä

ii) hallituksen asetuksen 373/2022 (30.9.) Unkarin elpymis- ja palautumissuunnitelman täytäntöönpanoa koskevista säännöistä ja täytäntöönpanosta vastaavista elimistä.

Asetukset tulivat voimaan samana päivänä tietyin poikkeuksin, jotka koskevat erityisesti eräitä eturistiriitoja koskeviin ilmoituksiin liittyviä säännöksiä.

- (93) Unkarin hallitus hyväksyi 15. marraskuuta 2022 hallituksen asetuksen 463/2022, jolla muutettiin hallituksen asetuksia 373/2022, 256/2021 ja 272/2014 ja jossa aikaistettiin edellä mainittujen eturistiriitailmoituksia koskevien säännösten voimaantuloa 15. päivään marraskuuta. Lisäksi parlamentti hyväksyi 4. lokakuuta 2022 tiettyjen Euroopan unionin talousarviovarojen käytön valvonnasta annettujen säädösten muuttamista koskevan vuoden 2022 lain XXVIII, jolla DIAI perustettiin osaksi Euroopan unionin varojen käytöstä vastaavan ministerin organisaatiota (eli pääministerin kansliaa). Laki julkaistiin 10. lokakuuta 2022, ja se tuli voimaan 13. lokakuuta 2022. Unkarin hallitus toimitti 15. marraskuuta 2022 parlamentille osana palvelupakettia lakiesityksen tämän lain muuttamiseksi. Sen jälkeen kun palvelupaketti oli toimitettu parlamentille, Unkarin viranomaiset lähettivät tarkistetun lakitekstin komission yksiköille marraskuun kirjeen liitteenä. Muutossäädös hyväksyttiin 22. marraskuuta 2022, ja siinä on otettu huomioon komissiolle 19. marraskuuta toimitettuun lakitekstiin sisältyvät muutokset. DIAI:lle nimitettiin 30. syyskuuta 2022 virkaa toimittava johtaja (kaudelle 1. lokakuuta 2022 – 31. joulukuuta 2022).

- (94) Korjaavan toimenpiteen mukaisesti hallituksen asetuksella 373/2022, muutosasetuksella 374/2022 ja hallituksen asetuksella 463/2022 otetaan käyttöön säännöksiä, joilla vahvistetaan sääntöjä ja menettelyjä eturistiriitojen ehkäisemiseksi, havaitsemiseksi ja korjaamiseksi tehokkaammin ottaen huomioon varainhoitoasetuksen 61 artikla sekä komission tiedonanto *Ohjeet eturistiriitojen välttämiseen ja hallintaan varainhoitoasetuksen mukaisesti*.³⁹ Uudet säännökset kattavat eturistiriitana pidettyä tilannetta koskevan käsitteen, ja niillä varmistetaan tosiasiallinen mekanismi eturistiriitoja koskevien ilmoitusten pätevyyden valvontaa varten. Muutetuissa hallituksen asetuksissa säädetään, että kansallisten viranomaisten palveluksessa olevien tiettyjen henkilöstön jäsenten on tehtävä yleinen ilmoitus eturistiriidoista sekä sidonnaisuuksia koskeva ilmoitus siinä vaiheessa kun kyseiset henkilöt sitoutuvat oikeudelliseen suhteeseen tai ennen kuin he aloittavat toiminnan jonkin institutionaalisen järjestelmän toimijan kanssa. Heidän on myös annettava eturistiriitoja koskeva ilmoitus ennen kaikkien menettelytoimien aloittamista.⁴⁰ Varojen lopullisten saajien, toimeksisaajien, alihankkijoiden ja hankkeen valmisteluun ja toteuttamiseen osallistuvien henkilöiden on ilmoitettava kaikista eturistiriidoista komission ohjeissa mainituissa tapauksissa.⁴¹ Uusien säännösten mukaan DIAI tarkistaa ilmoitusten todenperäisyyden, lukuun ottamatta oman henkilöstönsä ja tarkastusviranomaisen jäsenten antamia ilmoituksia (jotka tarkistaa integriteettiviranomainen), otoksen perusteella ja noudattaen kaksivuotista tarkastussuunnitelmaa, joka kattaa vähintään viisi prosenttia niiden henkilöiden määrästä, joiden on annettava eturistiriitoja koskeva ilmoitus vuosittain⁴², ja lisäksi se tarkistaa kaikki sille ilmoitetut eturistiriitaepäilyt. Kaikkien toimijoiden velvollisuutta toimittaa eturistiriitoja koskeva ilmoitus sekä DIAI:n velvollisuutta tehdä tarkastuksia on sovellettu 15. marraskuuta 2022 lähtien.
- (95) Muutetuissa asetuksissa säädetään, että on varmistettava arkaluonteisissa tehtävissä työskenteleviä henkilöitä koskeva säännöllinen ja tehokas valvonta ja säännöllinen tehtäväkierto, erityisesti kun on kyse sääntöjenvastaisuuksien hallintaan, valvontaan tai riskinarviointiin liittyviä tehtäviä hoitavasta henkilöstöstä. Näitä seikkoja on tarkoitus kehittää edelleen erityisen menetelmän avulla.⁴³ Komissio seuraa tämän sitoumuksen täytäntöönpanoa käytännössä. Lisäksi muutettuihin asetuksiin sisältyy asianmukaisen tiedonkeruun varmistamista koskevan sitoumuksen ja Arachne-järjestelmää koskevan korjaavan toimenpiteen mukaisesti (ks. yksityiskohtaisempi arviointi jäljempänä) säännöksiä, joilla varmistetaan tietojen toimittaminen Arachneen, ja asetusten liitteissä vahvistetaan asiaankuuluvat tietokentät, jotka on toimitettava Arachneen.⁴⁴ Muutetuissa asetuksissa on myös säännöksiä, joiden tarkoituksena on varmistaa, että kaikkia Arachnen toimintoja sovelletaan johdonmukaisesti, järjestelmällisesti ja kattavasti ja ne

³⁹ Ks. hallituksen asetuksen 272/2014 VI luku eturistiriidoista, hallituksen asetuksen 256/2021 IV luku kehitysyhteistyöpolitiikan institutionaalisen järjestelmän toimintaa, mukaan lukien eturistiriitoja, koskevista säännöistä, ja hallituksen asetuksen 373/2022 15 alaluku eturistiriidoista.

⁴⁰ Ks. hallituksen asetuksen 272/2014 39 §:n 6 momentti, hallituksen asetuksen 256/2021 52/A §:n 1 momentti ja hallituksen asetuksen 373/2022 34 §:n 1 momentti.

⁴¹ Ks. hallituksen asetuksen 272/2014 39 §:n 8 momentti, hallituksen asetuksen 256/2021 52/A §:n 6 momentti ja hallituksen asetuksen 373/2022 34 §:n 6 momentti.

⁴² Ks. hallituksen asetuksen 272/2014 39 §:n 7 momentti, hallituksen asetuksen 256/2021 52/A §:n 2 momentti ja hallituksen asetuksen 373/2022 34 §:n 2 momentti.

⁴³ Ks. hallituksen asetuksen 272/2014 8 §:n 3 momentin 13 kohta, hallituksen asetuksen 256/2021 7 §:n 1 momentin m kohta ja hallituksen asetuksen 373/2022 5 §:n 21 kohta.

⁴⁴ Ks. hallituksen asetuksen 272/2014 22 §:n 1 momentin 22 kohta, hallituksen asetuksen 256/2021 19 §:n 2 momentin c kohta ja hallituksen asetuksen 373/2022 9 §:n 1 momentin i kohta.

otetaan huomioon EU:n rahoitusta koskevien päätösten valmistelussa ja hyväksymisessä.⁴⁵

- (96) Lokakuun 10. päivänä 2022 hyväksytyn ja 11. lokakuuta 2022 voimaan tulleen integriteettiviranomaista koskevan lain 81 §, jolla muutetaan julkisista hankinnoista annettua vuoden 2015 lakia CXLIII, sisältää säännöksen, jonka tarkoituksena on estää tarjoajia osallistumasta julkisia hankintoja koskeviin tarjousmenettelyihin, jos ne ovat tietyn tarjouksen kannalta merkityksellisessä eturistiriitatilanteessa.
- (97) Korjaavan toimenpiteen mukaisesti DIAI:ta koskevassa lainsäädännössä vahvistetaan DIAI:n täysin riippumaton rooli ja annetaan siitä asianmukaiset takeet (esim. irtisanomismenettelyn osalta). Siinä määritellään myös tämän elimen toimivalta siltä osin kuin on kyse EU:n talousarviovarojen toteuttamiseen osallistuvista toimijoista (valtionhallinnosta annetun vuoden 2018 lain CXXV 29/B §:n 3 momentti). Lisäksi asiaa koskevassa lainsäädännössä säädetään selvästi, että johtajan on hoidettava tehtäviään ilman minkään muun toimielimen, elimen, poliittisen puolueen, taloudellisen yhteisön, yhdistyksen taikka oikeushenkilön tai luonnollisen henkilön puuttumista asiaan (29/B §:n 5 momentti). DIAI:n työntekijät valitaan integriteettiviranomaisen hyväksymien objektiivisten kriteerien perusteella. Integriteettiviranomainen myös valvoo valtion virkamiesten ja DIAI:n työntekijöiden rekrytointiprosessia (29/B §:n 6 momentti). Lisäksi integriteettiviranomainen valvoo DIAI:n toimintaa sekä menettelysääntöjen ja ohjeiden noudattamista (29/B §:n 9 momentti). Integriteettiviranomaisella on valtuudet tarkistaa DIAI:n johtajan ja työntekijöiden eturistiriitoja ja sidonnaisuuksia koskevat ilmoitukset (29/B §:n 9 momentin c kohta). Jos sääntöjen noudattamiseen liittyy vakavia tai toistuvia ongelmia, integriteettiviranomainen voi suorittaa DIAI:ssa tarkastuksen (29/B §:n 9 momentti). DIAI on lain mukaan velvollinen antamaan integriteettiviranomaiselle tämän pyynnöstä kattavan pääsyn kaikkiin osaston käsittelemiin eturistiriitoja ja sidonnaisuuksia koskeviin ilmoituksiin. DIAI:n olisi myös toimitettava kaikki hallinnoimansa asiakirjat, jotka ovat tarpeen, jotta integriteettiviranomainen voi käyttää valtuuksiaan (29/B §:n 9b momentin b kohta). Osasto toimittaa integriteettiviranomaiselle vuosittain kertomuksen, joka sisältää tietoa sen toiminnasta ja erityisesti tehtyjen tarkastusten tuloksista, toteutetuista toimenpiteistä, vastaanotettujen raporttien määrästä ja tutkituista tapauksista (29/B §:n 10 momentti). Komissio panee tyytyväisenä merkille, että Unkari on suostunut⁴⁶ siihen, että integriteettiviranomaisen ei tarvitse todistaa ilmoittajan aikomusta, kun on kyse vääristä tai virheellisesti täytetyistä ilmoituksista. Tämä vahvistettiin muutoksissa, jotka hyväksyttiin osana palvelupakettia 22. marraskuuta 2022.
- (98) Unkarin hallitus toimitti 15. marraskuuta 2022 parlamentille osana palvelupakettia lakiehdotuksen, joka koskee EUTAF:n aseman muuttamista. Ehdotus hyväksyttiin 22. marraskuuta 2022. EUTAF, joka on tällä hetkellä valtiovarainministerin alaisuudessa toimiva valtiontalouden keskuselin, muuttuu 1. tammikuuta 2023 alkaen itsenäiseksi valtionhallinnon elimeksi (1 §:n 1 momentti ja 35 §:n 1 momentti). EUTAF:llä on jatkossa oma erillinen otsakkeensa valtion talousarviossa. Se esittää omaa talousarviotaan koskevan ehdotuksen, jonka hallitus toimittaa sellaisenaan

⁴⁵ Ks. hallituksen asetuksen 272/2014 10 §:n 2 momentin 9 kohta ja liite 7, hallituksen asetuksen 256/2021 13 §:n 1 momentin h kohta ja liite 4 sekä hallituksen asetuksen 373/2022 5 §:n 23 kohta ja liite 2.

⁴⁶ Sähköpostitse 18. marraskuuta 2022.

parlamentille osana valtion talousarviota ja sen toteuttamista koskevaa lainsäädäntöehdotusta. EUTAF:n talousarviota voidaan muuttaa ainoastaan sen suostumuksella, jos muutos on asianmukaisesti ja julkisesti perusteltu eikä vaaranna pääosaston tehtävien tehokasta ja oikea-aikaista suorittamista (2 §). EUTAF:n pääjohtajan palkka on 8,4 kertaa ja varapääjohtajan palkka 7,4 kertaa keskimääräinen bruttokuukausipalkka Unkarissa (30 §). Pääjohtaja päättää EUTAF:n palkkapolitiikan periaatteista ja muista kuin palkkaeduista (31 §). EUTAF:n toiminnallinen ja ammatillinen riippumattomuus säilytetään. EUTAF:n henkilöstö ei jatkossakaan pyydä tai ota vastaan ohjeita tarkastustyössään. Komissio on tyytyväinen edellä mainittuihin EUTAF:n sääntelykehykseen tehtyihin muutoksiin, joilla pannaan tosiasiallisesti täytäntöön Unkarin syyskuun kirjeessä esittämä sitoumus.

- (99) Komissio katsoo, että Unkari on toteuttanut täytäntöönpanon avainvaiheet ja että asiaankuuluvat säädöstekstit täyttävät korjaavassa toimenpiteessä annetut sitoumukset.

vii. Sellaisten unionin varoista rahoitettujen tarjousmenettelyjen osuuden pienentäminen, joissa saadaan vain yksi tarjous

- (100) Unkarin hallitus sitoutui supistamaan 31. joulukuuta 2022 mennessä sellaisten unionin varoista rahoitettujen ja vuonna 2022 päättyneiden tarjousmenettelyjen osuuden, joissa saadaan vain yksi tarjous, alle 15 prosenttiin sisämarkkinoiden tulostaulun menetelmän mukaisesti laskettuna. Se sitoutui täyttämään tämän tavoitteen ehdoilla ja pitämään sen voimassa ilman aikarajaa. Unkarin hallitus sitoutui myös toteuttamaan neljän kuukauden kuluessa lisätoimenpiteitä, jos yhden ainoan tarjouksen perusteella tehtyjen sopimusten osuus ylittää 15 prosenttia jonakin kalenterivuonna, helpottaakseen osuuden supistamista uudelleen 15 prosentin kynnysarvon alapuolelle. Tällaisessa tapauksessa Unkarin hallitus sitoutui ilmoittamaan asiasta integriteettiviranomaiselle ja komissiolle.
- (101) Tämän toimenpiteen täytäntöönpanon avainvaihe oli EU-varojen hallinnoinnista vastaavan Unkarin pääosaston (EUTAF) 30. syyskuuta 2022 mennessä suorittama ensimmäinen tarkastus, joka koski sisämarkkinoiden tulostaulun menetelmien noudattamista (ja tarvittaessa yksittäisten tietojen toimittamista komissiolle ja yleisölle).
- (102) Unkarin viranomaiset lähettivät 7. lokakuuta 2022 komission yksiköille EUTAF:n laatiman tarkastuskertomuksen yhteen tarjoukseen perustuvan menettelyn asianmukaisuudesta. Komission yksiköiden huomautusten perusteella EUTAF muutti kertomustaan ja antoi tarkistetun lopullisen tarkastuskertomuksen 3. marraskuuta 2022. Tarkastuksessa todettiin, että käytetty menetelmä oli asianmukainen ja sisämarkkinoiden tulostaulun menetelmän mukainen lukuun ottamatta yhtä poikkeusta, jonka osalta EUTAF on antanut suosituksen. Komissio seuraa EUTAF:n suosituksen jatkotoimia osana edellä olevan (17) kohdan mukaista Unkarin hallituksen raportointia.
- (103) Komissio katsoo, että Unkari on toteuttanut täytäntöönpanon avainvaiheen ja että komissio on saanut EUTAF:n tarkastuskertomuksen perusteella riittävän varmuuden siitä, että käytetty menetelmä oli sisämarkkinoiden tulostaulun menetelmän mukainen, kuten korjaava toimenpide edellyttää. Tämä arviointi ei rajoita edellä olevan (100) kohdan mukaisesti asetetun 15 prosentin kynnysarvon saavuttamista. Komissio seuraa tämän korjaavan toimenpiteen toteuttamista osana edellä olevan (17) kohdan mukaista Unkarin hallituksen raportointia.

viii. Sellaisten kansallisesta talousarviosta rahoitettujen tarjousmenettelyjen osuuden pienentäminen, joissa saadaan vain yksi tarjous

- (104) Edellä käsitellyn korjaavan toimenpiteen vii tapaan Unkarin hallitus sitoutui supistamaan 31. joulukuuta 2024 mennessä kolmessa vaiheessa sellaisten kansallisesta talousarviosta rahoitettujen ja tietyinä kalenterivuonna päättyneiden tarjousmenettelyjen osuuden, joissa saadaan vain yksi tarjous, alle 15 prosenttiin sisämarkkinoiden tulostaulun menetelmän mukaisesti laskettuna. Se sitoutui täyttämään tämän tavoitteen ehdoilla ja pitämään sen voimassa ilman aikarajaa. Unkarin hallitus sitoutui myös ehdottamaan neljän kuukauden kuluessa lisätoimenpiteitä, jos yhden ainoan tarjouksen perusteella tehtyjen sopimusten osuus ylittää 15 prosenttia jonakin kalenterivuonna, helpottaakseen osuuden supistamista uudelleen 15 prosentin kynnysarvon alapuolelle. Tällaisessa tapauksessa Unkarin hallitus sitoutui ilmoittamaan asiasta integriteetiviranomaiselle ja komissiolle.
- (105) Perustelujen liitteen mukaisesti tähän korjaavaan toimenpiteeseen ei liittynyt välittömiä täytäntöönpanon avainvaiheita. Komissio seuraa tämän korjaavan toimenpiteen toteuttamista osana edellä olevan (17) kohdan mukaista Unkarin hallituksen raportointia.

ix. Yhden tarjouksen perusteella tehtyjä sopimuksia koskevan raportointivälineen kehittäminen sellaisten julkisten hankintojen seuraamiseksi, joihin liittyy vain yksi tarjous, ja niistä raportoimiseksi

- (106) Edellä kuvattujen, yhden tarjouksen perusteella tehtyjen sopimusten vähentämiseen liittyvien korjaavien toimenpiteiden (vii ja viii) lisäksi Unkarin hallitus on sitoutunut laatimaan 30. syyskuuta 2022 mennessä uuden seuranta- ja raportointivälineen, jolla mitataan yhden tarjouksen perusteella tehtyjen sopimusten osuutta hankintamenettelyissä, jotka rahoitetaan kansallisilla varoilla tai EU:n tuella tai molemmilla. Se sitoutui ylläpitämään välinettä rajoittamattoman ajan. Unkarin hallitus sitoutui myös julkaisemaan vuosittain kirjallisen raportin, jonka julkisista hankinnoista vastaava ministeriö on koostanut yhden tarjouksen perusteella tehtyjä sopimuksia koskevalla raportointivälineellä kerätyistä tiedoista. Se julkaistaan vuosittain viimeistään 15. helmikuuta sähköisen julkisten hankintojen järjestelmän, jäljempänä 'EPS', verkkosivustolla.
- (107) Tämän korjaavan toimenpiteen täytäntöönpanon avainvaiheita olivat i) uuden seuranta- ja raportointivälineen kehittäminen EPS-järjestelmän tietolähteiden pohjalta viimeistään 30. syyskuuta 2022 ja ii) EUTAF:n antama vahvistus siitä, että raportointiväline on kaikilta osin toimiva ja toimintavalmis viimeistään 30. syyskuuta 2022.
- (108) Unkarin viranomaiset lähettivät 7. lokakuuta 2022 komission yksiköille EUTAF:n laatiman tarkastuskertomuksen yhteen tarjoukseen perustuvia menettelyjä koskevasta seuranta- ja raportointivälineestä. Komission yksiköiden huomautusten perusteella EUTAF antoi tarkistetun lopullisen tarkastuskertomuksen 3. marraskuuta 2022. Kertomuksessa todetaan, että yhteen tarjoukseen perustuvia menettelyjä koskeva väline on otettu käyttöön, se on toimintavalmis ja toimiva ja sillä voidaan seurata yhteen tarjoukseen perustuvien menettelyjen osuutta. Kertomuksessa todetaan, että yhdenmukaisuus EPS-tietojen kanssa voitaisiin periaatteessa vahvistaa. Korjaavan toimenpiteen mukaisesti raportointivälinettä kehitetään edelleen maantieteellisiä

merkintöjä koskevien tietojen sisällyttämiseksi siihen 31. joulukuuta 2022 mennessä. Ensimmäinen kertomus julkaistaan 15. helmikuuta 2023 mennessä.

- (109) Komissio katsoo, että Unkari on toteuttanut asiaankuuluvat täytäntöönpanon avainvaiheet ja että yhteen tarjoukseen perustuvia menettelyjä koskeva väline on kehitetty. Sen toimivuus ja toimintavalmius vahvistettiin EUTAF:n raportissa, kuten korjaava toimenpide edellyttää. Tämä arviointi ei rajoita jatkokehitystä eikä ensimmäisen kertomuksen julkaisemista, joka tukee korjaavaa toimenpidettä käytännössä. Nämä seikat edellyttävät myöhempää täytäntöönpanopäivää korjaavan toimenpiteen mukaisesti.

x. Sähköisen julkisten hankintojen järjestelmän (EPS) kehittäminen läpinäkyvyyden lisäämiseksi

- (110) Unkarin hallitus sitoutui luomaan ja julkaisemaan EPS-järjestelmän verkkosivustolla tietokannan, johon kootaan tiedot kaikista julkisia hankintamenettelyjä koskevista jälki-ilmoituksista jäsennellyssä muodossa, mukaan lukien yritysten tunnistenumerot ja kunkin yksittäisen yhteenliittymän jäsenen ja alihankkijan nimet. Tietokantaa päivitetäisiin säännöllisesti (vähintään neljännesvuosittain), ja se olisi maksutta julkisesti saatavilla. Sitä olisi voitava käsitellä koneellisesti, ja sen olisi erityisesti mahdollistettava jäsennellyjen hakujen tekeminen ja datan joukkovienti (bulk export) hankintamenettelyjä koskevista tiedoista. Unkarin hallitus sitoutui myös toteuttamaan kaikki tarvittavat toimenpiteet EPS-järjestelmän kehittämiseksi ja varmistamaan, että uudet toiminnot ovat täysin toimintavalmiita viimeistään 30. syyskuuta 2022. Lisäksi se sitoutui ylläpitämään EPS-järjestelmää ja siihen liittyviä toimintoja ehdoitta rajoittamattoman ajan.
- (111) Tämän toimenpiteen täytäntöönpanon avainvaihe oli varmistaa 30. syyskuuta 2022 mennessä sellaisten uusien toimintojen täysi toimintavalmius, jotka mahdollistavat jäsennellyjen hakujen tekemisen ja datan joukkoviennin EPS-järjestelmässä sellaisessa muodossa, jota voidaan käsitellä koneellisesti.
- (112) Unkarin viranomaiset ilmoittivat 7. lokakuuta 2022 komission yksiköille, että EPS:n uusi toiminto, joka mahdollistaa jälki-ilmoituksia koskevan datan jäsennellyn hakemisen ja joukkoviennin EPS-järjestelmässä sellaisessa muodossa, jota voidaan käsitellä koneellisesti, saatiin valmiiksi 30. syyskuuta 2022 mennessä ja että se on julkisesti saatavilla osoitteessa <https://ekr.gov.hu/portal/kozbeszerzes/eredmeny-tajekoztato-hirdetmenyek>.
- (113) Uusi EPS-toiminto mahdollistaa kaiken EPS:ssä olevan jälki-ilmoituksia koskevan datan (ml. yritysten tunnistenumerot) jäsennellyn hakemisen ja joukkoviennin sellaisessa muodossa, jota voidaan käsitellä koneellisesti (.csv tai .xlsx). Tietokanta sisältää tietoja yhteenliittymien⁴⁷ jäsenistä ja alihankkijoista, tosin viimeksi mainittuja koskevat tiedot ovat tällä hetkellä saatavilla vain vapaamuotoisena tekstinä. Korjaavan toimenpiteen mukaisesti toimintoa kehitetään edelleen alihankkijoita koskevien jäsennellyjen tietojen sisällyttämiseksi siihen 30. marraskuuta 2022 mennessä. Tiedot päivitetään kahdesti kuukaudessa; uusi toiminto on julkisesti saatavilla maksutta ja

⁴⁷ Unkarin viranomaiset toimittivat komission pyynnöstä 29. lokakuuta 2022 lisäselvennyksiä EPS-järjestelmän ladattavaan dataan liittyvien tietojen koneellisesta käsittelystä silloin, kun yhteenliittymä voittaa julkisen hankintamenettelyn.

ilman rekisteröintiä. Tiedot ovat saatavilla huhtikuusta 2018 eteenpäin korjaavan toimenpiteen mukaisesti; tiedot tammikuusta 2014 eteenpäin asetetaan saataville 31. päivään maaliskuuta 2023 mennessä. Lisäksi Unkari toimitti komissiolle 5. marraskuuta 2022 komission pyynnöstä sisäiset ohjeet, jotka pääministerin kanslia oli antanut tietokantaa käyttävälle ja päivittävälle yhtiölle, kyseisen yhtiön ISO-sertifikaatit ja asiakastukiryhmän käytäntesäännöt, joissa vahvistetaan julkaisemisen säännöllisyys ja tietojen oikaisuprosessi.

- (114) Komissio katsoo, että Unkari on toteuttanut täytäntöönpanon avainvaiheen. EPS:n uusi toiminto on kehitetty, ja se mahdollistaa jälki-ilmoituksia koskevan datan jäsennellyn hakemisen ja joukkoviennin EPS-järjestelmässä sellaisessa muodossa, jota voidaan käsitellä koneellisesti, korjaavan toimenpiteen mukaisesti. Tämä arviointi ei rajoita EPS:ään liittyvää jatkokehitystä, joka edellyttää myöhempää täytäntöönpanopäivää korjaavan toimenpiteen mukaisesti (ks. myös kohta (113) edellä).

xi. Tuloksellisuuden mittauskehyksen kehittäminen julkisten hankintojen tehokkuuden ja kustannustehokkuuden arvioimiseksi

- (115) Unkarin hallitus sitoutui laatimaan 30. syyskuuta 2022 mennessä tuloksellisuuden mittauskehyksen, jolla arvioidaan julkisten hankintojen tehokkuutta ja kustannustehokkuutta. Tuloksellisuuden mittauskehys otetaan käyttöön viimeistään 30. marraskuuta 2022. Unkarin hallitus sitoutui myös jatkamaan tuloksellisuuden mittauskehyksen säännöllistä käyttöä ja sen tulosten julkaisemista ehdoitta rajoittamattoman ajan.
- (116) Tämän toimenpiteen täytäntöönpanon avainvaihe oli tuloksellisuuden mittauskehyksen laatiminen, mukaan lukien asiaa koskevan hallituksen päätöksen hyväksyminen, viimeistään 30. syyskuuta 2022.
- (117) Unkari on toteuttanut täytäntöönpanon avainvaiheiden osalta seuraavat toimet.
- (118) Unkarin hallitus hyväksyi ja julkaisi 5. syyskuuta 2022 hallituksen päätöksen 1425/2022 julkisten hankintojen tehokkuutta ja kustannustehokkuutta arvioivan tuloksellisuuden mittauskehyksen kehittämisestä.
- (119) Hallituksen päätöksessä 1425/2022 säädetään aluekehitysministerin velvoitteesta, joka koskee datan keräämistä yhden tarjouksen perusteella tehtävistä julkisista hankinnoista sekä niiden mahdollisten syiden tarkastelua. Aluekehitysministeri valitsee kansalaisjärjestöt ja julkisten hankintojen asiantuntijat, jotka osallistuvat tuloksellisuuden mittauskehyksen perustamiseen ja käyttöön. Tällaisten kansalaisjärjestöjen ja asiantuntijoiden ehdotukset ja lausunnot on otettava huomioon kehyksen perustamisessa ja käytössä. Hallituksen päätöksen mukaan tuloksellisuuden mittauskehys mahdollistaa erityisesti seuraavien seikkojen vuotuisen analyysin: i) epäonnistuneiden julkisten hankintamenettelyjen määrä ja epäonnistumisen syyt, ii) niiden sopimusten osuus (lukumäärä ja arvo), jotka peruttiin täytäntöönpanon aikana, iii) sopimuksen täytäntöönpanon aikana ilmenneiden viivästymisten osuus, iv) kustannusten ylittymiskertojen osuus, v) niiden myönnettyjen hankintasopimusten osuus, joiden osalta on otettu huomioon elinkaari tai elinkaarikustannukset, vi) mikro- ja pienyritysten onnistuneen osallistumisen osuus (alojen välillä ja aloittain), vii) kansallisilla varoilla tai EU:n tuella tai molemmilla rahoitettujen yhteen tarjoukseen perustuvien menettelyjen arvo sekä se, miten kyseinen arvo vertautuu kansallisilla

varoilla tai EU:n tuella tai molemmilla rahoitettujen julkisten hankintamenettelyjen kokonaisarvoon. Korjaavan toimenpiteen mukaisesti tuloksellisuuden mittauskehys otetaan käyttöön viimeistään 30. marraskuuta 2022. Tuloksellisuuden mittauksen tulokset on asetettava julkisesti saataville joka vuosi viimeistään 28. helmikuuta.

- (120) Komissio katsoo, että Unkari on toteuttanut täytäntöönpanon avainvaiheen ja täyttänyt siihen toimintakehykseen liittyvät sitoumukset, jonka puitteissa korjaava toimenpide on vahvistettava ja toteutettava. Tämä arviointi ei rajoita tuloksellisuuden mittauskehyksen varsinaista laatimista eikä ensimmäisen kertomuksen julkaisemista, jotka tukevat korjaavaa toimenpidettä käytännössä ja edellyttävät pidempää täytäntöönpanoaikaa (ks. myös kohta (119) edellä).
- (121) Komissio toteaa, että kansalaisjärjestöjä ja asiantuntijoita koskeva hakumenettely, jota koskeva luonnosteksti lähetettiin komissiolle, julkaistiin 11. lokakuuta 2022. Sen määräaika oli 26. lokakuuta 2022. Menettelyssä saatiin 15 hakemusta, joista kaksi järjestöiltä ja 13 yksityishenkilöiltä. Niinpä kolmesta järjestöille varatusta paikasta voitiin täyttää vain kaksi. Kolmanteen paikkaan valittiin yliopistoa edustava hakija. Komission käytettävissä olevien tietojen mukaan kyseinen henkilö ei kuitenkaan näytä tuoneen esiin julkisiin hankintoihin liittyvää kokemusta. Lisäksi valittiin neljä riippumatonta asiantuntijaa.

xii. Toimintasuunnitelman hyväksyminen kilpailun lisäämiseksi julkisissa hankinnoissa

- (122) Unkarin hallitus sitoutui hyväksymään viimeistään 31. maaliskuuta 2023 kattavan toimintasuunnitelman, jolla pyritään lisäämään kilpailua julkisissa hankinnoissa ja jossa asetetaan selkeät ja kunnianhimoiset määräajat kunkin siinä vahvistetun toimen toteuttamiselle. Toimintasuunnitelmassa olisi otettava huomioon muun muassa 31. joulukuuta 2022 mennessä käyttöön otettavan tuloksellisuuden mittauskehyksen ensimmäiset tulokset.
- (123) Perustelujen liitteen mukaisesti tähän korjaavaan toimenpiteeseen ei liittynyt välittömiä täytäntöönpanon avainvaiheita. Komissio seuraa tämän korjaavan toimenpiteen toteuttamista osana edellä olevan (17) kohdan mukaista Unkarin hallituksen raportointia.

xiii. Koulutuksen tarjoaminen mikroyrityksille ja pienille ja keskisuurille yrityksille julkisia hankintoja koskevista käytännöistä

- (124) Unkarin hallitus sitoutui tarjoamaan 31. maaliskuuta 2024 mennessä ainakin 1 000 mikroyritykselle ja pienelle ja keskisuurelle yritykselle (painopisteenä erityisesti mikro- ja pienyritykset) julkisia hankintoja koskevaa maksutonta koulutusta, jonka tarkoituksena on helpottaa niiden osallistumista julkisiin hankintoihin. Unkarin hallitus sitoutui tarjoamaan 30. kesäkuuta 2026 mennessä tällaisia koulutustilaisuuksia vielä ainakin 1 200 mikroyritykselle ja pienelle ja keskisuurelle yritykselle (eli kaikkiaan ainakin 2 200 yritykselle). Lisäksi Unkarin hallitus sitoutui seuraamaan ja arvioimaan koulutuksen tehokkuutta ja lisäarvoa.
- (125) Perustelujen liitteen mukaisesti tähän korjaavaan toimenpiteeseen ei liittynyt välittömiä täytäntöönpanon avainvaiheita. Komissio seuraa tämän korjaavan toimenpiteen toteuttamista osana edellä olevan (17) kohdan mukaista Unkarin hallituksen raportointia.

xiv. Tukijärjestelmän perustaminen mikroyritysten sekä pienten ja keskisuurten yritysten julkisiin hankintoihin osallistumisesta aiheutuvien kustannusten korvaamiseksi

- (126) Edellä käsitellyn korjaavan toimenpiteen xiii lisäksi Unkarin hallitus sitoutui käynnistämään viimeistään 31. maaliskuuta 2023 mikroyrityksille ja pienille ja keskisuurille yrityksille tukijärjestelmän, joka koskee julkisia hankintamenettelyjä. Järjestelmästä olisi myönnettävä puolueettomien, syrjimättömien ja läpinäkyvien valintaperusteiden nojalla kiinteämääräinen korvaus vähintään 1 800 tukikelpoiselle mikroyritykselle sekä pienelle ja keskisuurelle yritykselle (painopisteenä mikro- ja pienyritykset). Järjestelmästä katettaisiin niiden julkisiin hankintamenettelyihin osallistumiseen liittyvät kustannukset, jotta voidaan helpottaa niiden osallistumista julkisiin hankintoihin ja vähentää niiden markkinoille pääsyn esteitä. Väliarviointi olisi tehtävä viimeistään 30. syyskuuta 2024 ja loppuarviointi olisi saatettava päätökseen viimeistään tukijärjestelmän päättyessä 31. heinäkuuta 2026.
- (127) Perustelujen liitteen mukaisesti tähän korjaavaan toimenpiteeseen ei liittynyt välittömiä täytäntöönpanon avainvaiheita. Komissio seuraa tämän korjaavan toimenpiteen toteuttamista osana edellä olevan (17) kohdan mukaista Unkarin hallituksen raportointia.

xv. Arachne-työkalun soveltaminen

- (128) Unkarin hallitus sitoutui soveltamaan menettelyjä, joilla mahdollistetaan komission jäsenvaltioiden käyttöön antaman tiedonlouhinta- ja riskienpisteytysvälineen eli Arachnen kaikkien toimintojen järjestelmällinen ja laajennettu käyttö unionin tuen täytäntöönpanossa kaikilla ohjelmakausilla, jotta eturistiriitoja, petoksia, korruptiota, päällekkäistä rahoitusta ja muita sääntöjenvastaisuuksia voidaan ehkäistä ja havaita tuloksellisesti. Unkarin hallitus sitoutui jatkamaan Arachne-välineen kaikkien toimintojen tosiasiallista soveltamista ehdotta rajoittamattoman ajan. Kaikilla asianomaisilla tarkastus- ja valvontaelimillä on lisäksi rajoittamaton pääsy Arachne-järjestelmään ladattuihin tietokokonaisuuksiin. Komissio toteaa ymmärtävänsä tämän sitoumuksen koskevan myös Arachnen mahdollisia seuraajajärjestelmiä.
- (129) Tämän toimenpiteen täytäntöönpanon avainvaihe oli Arachne-välineen systemaattiseen ja tulokselliseen käyttöön liittyvien menettelyjen soveltaminen viimeistään 30. syyskuuta 2022.
- (130) Unkari on toteuttanut täytäntöönpanon avainvaiheiden osalta seuraavat toimet.
- (131) Unkarin hallitus hyväksyi 30. syyskuuta 2022 hallituksen asetuksen 373/2022 ja muutosasetuksen 374/2022, jotka tulivat voimaan samana päivänä tietyin poikkeuksin korjaavan toimenpiteen mukaisesti.
- (132) Hallituksen asetuksissa vahvistetaan säännöksiä, joilla varmistetaan datan siirto Arachneen joka toinen kuukausi, ja niiden liitteissä vahvistetaan asiaankuuluvat tietokentät, jotka on siirrettävä.⁴⁸ Lisäksi asetuksissa vahvistetaan säännöksiä Arachnen käyttöä koskevan menetelmän kehittämisestä ja säännöllisestä tarkistamisesta ja sen

⁴⁸ Ks. hallituksen asetuksen 272/2014 10 §:n 2 momentin 9 kohta ja liite 7, hallituksen asetuksen 256/2021 13 §:n 1 momentin h kohta ja liite 4 sekä hallituksen asetuksen 373/2022 5 §:n 23 kohta ja liite 2.

tuloksista⁴⁹ sekä sen varmistamisesta, että asiaankuuluvat viranomaiset soveltavat johdonmukaisesti, järjestelmällisesti ja kattavasti kaikkia Arachnen toimintoja ja ottavat ne huomioon EU:n rahoitukseen liittyvien päätösten valmistelussa ja hyväksymisessä.⁵⁰ Lisäksi hallituksen asetuksilla varmistetaan, että asiaankuuluvat toimijat, myös tarkastusviranomaiset, voivat käyttää Arachnen toimintoja ja tietoja.⁵¹ Ensimmäinen datapaketti toimitettiin Arachneen 30. syyskuuta 2022. Arachnessa on nyt dataa lähes 65 000 hankkeesta Unkarissa sekä yli 41 000 edunsaajasta ja lähes 6 000 sopimuksesta. Unkarin on tarkoitus ladata dataa seuraavan kerran 30. marraskuuta 2022 mennessä korjaavan toimenpiteen mukaisesti. Komissio seuraa edelleen, että datan lataaminen tapahtuu oikea-aikaisesti.

- (133) Komissio katsoo, että Unkari on toteuttanut täytäntöönpanon avainvaiheen ja että asiaankuuluvissa hallituksen asetuksissa vahvistetaan yksityiskohtaiset säännöt Arachnen järjestelmälliselle ja tehokkaalle käytölle korjaavan toimenpiteen mukaisesti.

xvi. OLAFin kanssa tehtävän yhteistyön lujittaminen

- (134) Unkarin hallitus sitoutui toimittamaan parlamentille kansallisesta vero- ja tullihallinnosta (*Nemzeti Adó- és Vámhivatal*) vuonna 2010 annetun lain CXXII muuttamista koskevan lakiluonnoksen, joka on määrä hyväksyä viimeistään 30. syyskuuta 2022 ja jossa kansallinen vero- ja tullihallinto nimetään toimivaltaiseksi kansalliseksi viranomaiseksi avustamaan OLAFia paikalla tehtävissä tarkastuksissa Unkarissa ja silloin kun kyseisten tarkastusten kohteena oleva talouden toimija kieltäytyy yhteistyöstä. Unkarin hallitus sitoutui myös toimittamaan parlamentille lakiluonnoksen vuonna 2004 annetun lain XXIX muuttamisesta siten, että otetaan käyttöön varoitettava taloudellinen seuraamus, joka määrätään, jos talouden toimija kieltäytyy yhteistyöstä OLAFin kanssa paikan päällä suoritettavia tarkastuksia ja todentamisia varten.
- (135) Tämän toimenpiteen täytäntöönpanon avainvaihe oli edellä mainittujen kahden muutoslain hyväksyminen viimeistään 30. syyskuuta 2022.
- (136) Unkari on toteuttanut täytäntöönpanon avainvaiheiden osalta seuraavat toimet.
- (137) Parlamentti hyväksyi 4. lokakuuta 2022 vuoden 2022 lain XXIX niiden Euroopan unionin talousarviovarojen käytön valvontaan liittyvien lakien muuttamisesta, jotka koskevat yleisen edun mukaista toimintaa harjoittavia yleisen edun mukaisten varojen hallintasäätiöitä, kansallista vero- ja tullihallintoa sekä Euroopan petostentorjuntaviraston tarkastuksia. Laki julkaistiin 10. lokakuuta 2022. OLAFiin liittyvät lain säädökset tulivat voimaan 26. lokakuuta 2022.
- (138) Korjaavan toimenpiteen mukaisesti vuoden 2010 lakia CXXII muutettiin siten, että kansallinen vero- ja tullihallinto (*Nemzeti Adó- és Vámhivatal*) nimettiin toimivaltaiseksi kansalliseksi viranomaiseksi avustamaan OLAFia paikalla tehtävissä

⁴⁹ Ks. hallituksen asetuksen 272/2014 10 §:n 2 momentin 3 kohta, hallituksen asetuksen 256/2021 13 §:n 1 momentin c kohta ja hallituksen asetuksen 373/2022 5 §:n 22 kohta.

⁵⁰ Ks. hallituksen asetuksen 272/2014 20 §:n 1 momentin 22 kohdan e alakohta, hallituksen asetuksen 256/2021 19 §:n 2 momentin c kohta ja hallituksen asetuksen 373/2022 9 §:n 1 momentin i kohta.

⁵¹ Ks. hallituksen asetuksen 272/2014 10 §:n 2 momentin 10 kohta, hallituksen asetuksen 256/2021 13 §:n 1 momentin i kohta ja hallituksen asetuksen 373/2022 5 §:n 24 kohta.

tarkastuksissa Unkarissa ja silloin kun kyseisten tarkastusten kohteena oleva talouden toimija kieltäytyy yhteistyöstä. Laissa kuvataan myös noudatettava menettely. Lisäksi siinä otetaan käyttöön mahdollisuus OLAFin pyynnöstä saada paikalle talousrikosyksikön edustaja. Vuoden 2004 lakia XXIX muutettiin siten, että käyttöön otettiin varoittava taloudellinen seuraamus, joka määrätään, jos talouden toimija kieltäytyy yhteistyöstä OLAFin kanssa OLAFin paikan päällä suorittamia tarkastuksia ja todentamisia varten.

- (139) Komissio katsoo, että Unkari on toteuttanut täytäntöönpanon avainvaiheen ja että edellä mainitulla lailla tehdyt muutokset täyttävät korjaavassa toimenpiteessä asetetut sitoumukset.

xvii. Sellaisen säädöksen hyväksyminen, jolla varmistetaan julkisten menojen suurempi läpinäkyvyys

- (140) Unkarin hallitus sitoutui toimittamaan viimeistään 31. lokakuuta 2022 parlamentille säädöksen, jolla kaikki julkiset elimet velvoitetaan julkaisemaan keskusrekisterissä ennakoivasti ennalta määritellyt tiedot julkisten varojen käytöstä, ja huolehtimaan siitä, että parlamentti hyväksyy säädöksen. Lisäksi Unkarin hallitus sitoutui antamaan tietoja keskusrekisterissä olevista alihankkijoista ja pitämään edellä mainitun säädöksen ehdoilla voimassa rajoittamattoman ajan. Se sitoutui myös varmistamaan säädöksen täytäntöönpanon ja erityisesti sen, että julkiset elimet lataavat kaikki asiaankuuluvat tiedot rekisteriin kokonaisuudessaan ja oikea-aikaisesti.

- (141) Tämän korjaavan toimenpiteen täytäntöönpanon avainvaiheet olivat i) sellaisen lainsäätämisjärjestyksessä hyväksyttävän alustavan lakiluonnoksen toimittaminen komissiolle viimeistään 30. syyskuuta 2022, jolla kaikki julkiset elimet velvoitetaan julkaisemaan ennakoivasti ennalta määritellyt tiedot julkisten varojen käytöstä, ja ii) kyseisen lain hyväksyminen viimeistään 31. lokakuuta 2022.

- (142) Unkari on toteuttanut täytäntöönpanon avainvaiheiden osalta seuraavat toimet.

- (143) Unkarin hallitus lähetti 15. syyskuuta komissiolle tutkittavaksi lakiluonnoksen, jolla julkiset elimet velvoitetaan julkaisemaan ennakoivasti ennalta määritellyt tiedot julkisten varojen käytöstä.

- (144) Parlamentti hyväksyi 8. marraskuuta 2022 vuoden 2022 lain XL, jolla muutetaan tiedollisesta itsemääräämisoikeudesta ja tiedonvälityksen vapaudesta annettua vuoden 2011 lakia CXII. Laki julkaistiin 14. marraskuuta 2022, ja se tulee voimaan 29. marraskuuta 2022 tietyin poikkeuksin. Unkarin hallitus toimitti 15. marraskuuta 2022 parlamentille osana palvelupakettia kaksi lakiesitystä vuoden 2022 lain XL ja vuoden 2021 lain CXII muuttamiseksi. Useimmat Unkarin hallituksen esittämät muutokset sisällytettiin palvelupaketin osaan, josta parlamentti äänesti lopullisesti 22. marraskuuta 2022. Muutokset uusiin sääntöihin, jotka koskevat velvoitetta julkaista ennakoivasti ennalta määritellyt tiedot julkisten varojen käytöstä ja joihin sisältyy myös seuraamuksia, ("läpinäkyvyyttä koskeva hallinnollinen menettely") sisällytettiin palvelupaketin osaan, josta on tarkoitus äänestää lopullisesti 6. joulukuuta 2022. Kun palvelupaketti oli toimitettu parlamentille, Unkarin viranomaiset lähettivät 18. marraskuuta 2022 komission yksiköille tarkistetun lain XL tekstin, jolla muutetaan tiedollisesta itsemääräämisoikeudesta ja tiedonvälityksen vapaudesta annettua vuoden 2011 lakia CXII. Kyseinen lakitekstin versio sisältyi myös marraskuun kirjeseen.

Useimpia muutoksia koskeva muutoslaki hyväksyttiin 22. marraskuuta 2022, ja siinä otetaan huomioon komission vastaanottamaan lakitekstiin sisältyvät muutokset. Komissio ei voi tässä vaiheessa arvioida läpinäkyvyyttä koskevaan hallinnolliseen menettelyyn liittyviä muutoksia, joista on tarkoitus äänestää parlamentissa 6. joulukuuta 2022. Sen vuoksi komission arvio perustuu 19. marraskuuta 2022 vastaanotettuun lakitekstiin.

- (145) Vuoden 2022 laissa XL asetetaan julkista taloutta koskevan lain mukaisille budjettielimille velvoite julkaista tiedot, jotka liittyvät julkisten varojen käyttöön, julkisen datan keskustietorekisterin alustalla joka toinen kuukausi ja siten, että tiedot ovat saatavilla vähintään kymmenen vuoden ajan julkaisemisesta. Tämä keskusrekisteri on kaikkien käytettävissä veloitusetta, eikä tietojen saaminen edellytä tilin luomista. Tiedot ovat koneluettavassa muodossa, joka mahdollistaa joukkolatauksen sekä tietojen lajittelun, hakemisen, poimimisen ja vertailun. Viitteellä ilmoitetaan, onko hankinta rahoitettu kokonaan tai osittain unionin tuella. Niiden hankintojen osalta, jotka eivät ylitä julkisia hankintoja koskevan lain kansallista kynnysarvoa, Unkarin on korjaavan toimenpiteen mukaisesti ilmoitettava tämä seikka 31. päivästä maaliskuuta 2023 alkaen toteutettavien hankintojen osalta. Alustan ylläpitäjän on perustettava alusta viimeistään 31. joulukuuta 2022 ja julkaistava datalehti, jota tietojen julkaiseminen alustalla edellyttää. Yhteisöjen, joiden on julkaistava tietoja alustalla, on julkaistava niitä jatkuvasti. Ensimmäinen julkaiseminen on toteutettava viimeistään 28. helmikuuta 2023 myös korjaavan toimenpiteen mukaisesti. Lisäksi, kuten edellä on mainittu, velvoitteen täytäntöönpanoa koskevat uudet säännöt, joihin sisältyy myös seuraamuksia, laadittaisiin uudella läpinäkyvyyttä koskevalla hallinnollisella menettelyllä, jota tietosuojasta ja tiedonvälityksen vapaudesta vastaava kansallinen viranomainen soveltaa tutkiakseen noudattamattajättämistapauksia. Uusien sääntöjen on tarkoitus tulla voimaan 28. helmikuuta 2023. Unkarin viranomaiset lähettivät 14. marraskuuta 2022 komission yksiköille myös luonnoksen hallituksen asetukseksi julkisen datan keskusrekisterin yksityiskohtaisista säännöistä. Siihen sisältyy datalehti, jota tietojen julkaiseminen alustalla edellyttää.
- (146) Komissio toteaa, että velvoitetta julkaista tietoja edellä mainitun lain perusteella ei sovelleta kaikkiin julkisista hankinnoista annetun vuoden 2015 lain CXLIII 5 §:n 1 momentissa määriteltyihin hankintaviranomaisiin. Komissio kuitenkin toteaa, että julkisista hankinnoista annetun lain 5 §:n 1 momentissa tarkoitettujen yhteisöjen, myös yleisen edun mukaisten varojen hallintasäätiöiden, toteuttamia julkisia hankintamenettelyjä koskevat tiedot esitetään EPS-järjestelmässä, mikä täyttää läpinäkyvyysvaatimuksen. Komissio toteaa myös, että Unkarin toimittama säädösteksti ei ole korjaavan toimenpiteen mukainen, sillä sen mukaan keskusjärjestelmään ladattavat vähimmäistiedot eivät sisällä kaikilta julkisilta elimiltä saatuja tietoja, mukaan lukien hankintaviranomaista tai palveluntarjoajia, toimittajia ja kapasiteetin tarjoajia koskevat tiedot. Unkarin mukaan nämä tiedot on kuitenkin asetettava saataville ainoastaan sopimuskohtaisesti. Näiden tekijöiden puuttuminen saattaa vaarantaa korjaavan toimenpiteen täytäntöönpanon, mikä voisi heikentää sen vaikuttavuutta.
- (147) Komissio katsoo, että Unkari on toteuttanut täytäntöönpanon avainvaiheet huolimatta siitä, että säädöksen hyväksymiseen liittyvän täytäntöönpanon avainvaiheen toteuttaminen on viivästynyt, ja että vuoden 2022 laissa XL ja vuoden 2021 laissa CXII säädetty julkisten menojen läpinäkyvyyden parantamista koskeva oikeudellinen kehys täyttää korjaavassa toimenpiteessä asetetut sitoumukset lukuun ottamatta edellä (145) kohdassa tarkoitettuja seikkoja. Komissio seuraa tarkasti edellä (146) kohdassa

esitettyjä, tulevaa täytäntöönpanoa koskevia kysymyksiä ja valvoo tilannetta tiiviisti edellä (17) kohdassa tarkoitetun Unkarin neljännesvuosittaisen raportoinnin tai mahdollisesti muulla tavoin saatavien tietojen perusteella.

PÄÄTELMÄT

- (148) Komissio katsoi täytäntöönpanopäätöstä koskevan ehdotuksen johdanto-osan 38 kappaleessa, että Unkarin ehdottamilla korjaavilla toimenpiteillä voitaisiin periaatteessa ratkaista ilmoituksessa esitetyt komission havaitsemat ongelmat edellyttäen, että kaikki toimenpiteet toteutetaan asianmukaisesti ja tuloksellisesti.
- (149) Johdanto-osan 39 kappaleen mukaan korjaavien toimenpiteiden osalta oli kuitenkin vielä vahvistettava yksityiskohtaiset täytäntöönpanosäännöt erityisesti siltä osin, miten toimenpiteiden keskeiset osatekijät otettaisiin huomioon varsinaisissa säädösteksteissä, jotka on tarkoitus hyväksyä korjaavien toimenpiteiden täytäntöön panemiseksi. Lisäksi kyseisessä johdanto-osan kappaleessa todettiin, että koska monet Unkarissa havaituista ongelmista eivät liity ainoastaan oikeudellisen kehyksen muutoksiin vaan näkyvämmiin käytännön muutosten konkreettiseen täytäntöönpanoon, joka edellyttää pidempiä määräaikoja konkreettisten tulosten aikaansaamiseksi, odotettaessa ainakin joidenkin Unkarin hallituksen 22. elokuuta toimittamassa korjaavien toimenpiteiden aikataulussa esitettyjen korjaavien toimenpiteiden keskeisten osien täytäntöönpanoa, unionin talousarvioon kohdistui tuossa vaiheessa edelleen uhka. Ennen sellaisten keskeisten lakien voimaantuloa, joilla monet korjaavista toimenpiteistä on tarkoitus panna täytäntöön, ja ottaen huomioon komission toteuttama arviointi sekä se mahdollisuus, että toimenpiteitä ei välttämättä panna asianmukaisesti täytäntöön tai että toimenpiteiden yksityiskohdat heikentäisivät niiden tuloksellisuutta, komission kohtuullinen arvio unionin talousarvioon kohdistuvasta uhkatasosta oli 65 prosenttia asianomaisista ohjelmista, eli 5 prosenttiyksikköä vähemmän kuin arvioitu uhka siinä tapauksessa, että korjaavia toimenpiteitä ei toteuteta.
- (150) Komissio tarkastelee arviointinsa päätteeksi korjaavia toimenpiteitä seuraavien seikkojen valossa: täytäntöönpanon avainvaiheet, ehdotettujen tai voimaan tulneiden lakien yksityiskohdat sekä tarvittaessa muut menettelyt ja toimenpiteet, jotka Unkari aikoo toteuttaa korjaavien toimenpiteiden täytäntöönpanemiseksi ja joista se on ilmoittanut komissiolle 19. marraskuuta 2022 mennessä.
- (151) Komissio toteaa, että Unkari on toteuttanut useita toimia perustelujen liitteessä lueteltujen (lainsäädännöllisten ja muiden) täytäntöönpanon avainvaiheiden toteuttamiseksi ja että, kuten tässä arvioinnissa todetaan, monet Unkarin korjaavissa toimenpiteissä tekemistä sitoumuksista voidaan katsoa täytetyiksi.
- (152) Täytäntöönpanon avainvaiheissa on kuitenkin edelleen merkittäviä heikkouksia, uhkia ja puutteita, jotka liittyvät esimerkiksi kyseisten korjaavien toimenpiteiden keskeisiin näkökohtiin ja jotka edellä esitetyn mukaisesti voisivat vakavasti heikentää niiden tehokkuutta.
- (153) Komissio on havainnut merkittäviä puutteita, joiden osalta Unkari ei ole tehnyt asiaa koskevissa laeissa edellytettyjä muutoksia sen varmistamiseksi, että toimenpiteet ovat ehdollisuusasetuksen valossa asianmukaisia. Niihin kuuluvat seuraavat:

- (i) mahdollisuus, että integriteettiviranomainen ei säilyttäisi automaattisesti toimivaltaansa sen jälkeen, kun hankkeelta on poistettu unionin rahoitus (ks. (30) kohta edellä);
 - (ii) puutteet sellaisten hankintaviranomaisten päätösten oikeudellista valvontaa koskevassa järjestelmässä, jotka eivät noudata integriteettiviranomaisen suosituksia;
 - (iii) heikkoudet integriteettiviranomaisen jäsenten irtisanomismenettelyssä;
 - (iv) se, että integriteettiviranomaiselle ei ole siirretty toimivaltaa poliittisissa johtotehtävissä toimivien henkilöiden (eli pääministeri, ministerit, pääministerin poliittinen neuvonantaja, valtiosihteerit valtionhallinnosta annetun vuoden 2018 lain CXXV 183 §:n nojalla) antamien varallisuusilmoitusten tarkistamiseen, ja se, että oikeudelliset tekstit eivät ole selkeitä suhteessa integriteettiviranomaisen valtuuksiin tarkistaa kaikkien suuririskisten virkamiesten julkisia varoja koskevat ilmoitukset (ks. (35) kohta edellä);
 - (v) mahdollisuus, että syyttäjän päätösten kumoamista koskevat tuomioistuimen päätökset eivät sitoisi syyttäjää (kohta (83) edellä);
 - (vi) asiaa käsittelevän tuomioistuimen turhan vaiheen (karsinta) lisääminen uuden menettelyn yhteydessä, joka koskee syyttäjän tai tutkintaviranomaisen tekemän, rikosilmoituksen tutkimatta jättämistä tai rikosoikeudellisen menettelyn lopettamista koskevan päätöksen oikeudellista valvontaa (ks. (85) kohta edellä), ja sellaisten selkeiden sääntöjen puuttuminen, jotka vahvistaisivat mahdollisuuden soveltaa uutta menettelyä myös ennen 1. tammikuuta 2023 tehtyihin sellaisiin rikoksiin, jotka eivät ole vanhentumisaikaa koskevien sääntöjen nojalla vanhentuneet (ks. (86) kohta edellä);
 - (vii) se, että kaikkia hankintaviranomaisia ei ole velvoitettu julkaisemaan tietoja, mikäli keskusrekisteriin ladattavat vähimmäistiedot eivät sisällä tietoa julkisista menoista ”vastaavasta elimestä”, hankintaviranomaisesta tai palveluntarjoajista, toimittajista ja kapasiteetin tarjoajista (ks. (146) kohta edellä).
- (154) Lisäksi moniin muihin seikkoihin liittyy edelleen merkittäviä uhkia. Näitä ovat mm. seuraavat:
- (i) selkeyden ja oikeusvarmuuden puute kiinteistöjä koskevien ilmoitusvelvollisuuksien osalta, mukaan lukien kiinteistöt, jotka ovat Unkarin lainkäyttövallan ulkopuolella (ks. (57) kohta edellä);
 - (ii) selkeyden puute, joka liittyy tiettyjen johtavassa asemassa olevien henkilöiden, virkamiesten ja parlamentin jäsenten sekä näiden puolisoitten, avopuolisoiden tai samassa taloudessa asuvien lasten varallisuutta, tuloja ja taloudellisia etuja koskevien ilmoitusten henkilölliseen, aineelliseen ja ajalliseen soveltamisalaan (ks. (57) kohta edellä);
 - (iii) parlamentin jäsenten ja johtavassa poliittisessa tehtävässä olevien henkilöiden varallisuusilmoitusten sähköinen toimittaminen ja julkaiseminen julkisessa tietokannassa, jossa voi tehdä hakuja (ja jonka käytön on oltava maksutonta ja joka ei saa edellyttää rekisteröitymistä) (ks. (59) kohta edellä);

- (iv) sellaisen selkeän sitoumuksen puute, joka koskee syyttäjien päätösten oikeudellista valvontaa koskevan menettelyn toimivuuden tarkastelua 31. joulukuuta 2023 mennessä ja tarvittaessa säätämistä lainsäädäntökehityksen muutosten hyväksymisestä komission kuulemisen jälkeen viimeistään 30. kesäkuuta 2024 (ks. (81) kohta edellä);
 - (v) säännökset ”läpinäkyvyyttä koskevasta hallinnollisesta menettelystä”, jonka tarkoituksena on varmistaa julkisten menojen läpinäkyvyyden parantamista koskevan korjaavan toimenpiteen nojalla julkaistavien tietojen avoimuutta ja oikeellisuutta koskevien vaatimusten noudattaminen, sekä säännösten hyväksyminen 6. joulukuuta 2022, jotta ne tulevat voimaan 28. helmikuuta 2023 (ks. (144) kohta edellä);
 - (vi) sen seikan helpottaminen entisestään, komission syyskuussa toteuttaman ehdotetun korjaavan toimenpiteen arvioinnin jälkeen, että korkeat virkamiehet voivat olla sellaisten yleisen edun mukaisten varojen hallintasäätiöiden hallituksissa, joiden tarkoituksena on maksaa suuria määriä julkisia varoja.
- (155) Yhteenvedon voidaan todeta, että komissio ei edellä esitetyn kokonaisarvioinnin perusteella voi päätellä, että Unkarin ilmoittamat korjaavat toimenpiteet kokonaisuudessaan, sellaisina kuin ne on hyväksytty ja ottaen huomioon niiden yksityiskohdat ja niiden käytännön soveltamista koskeva epävarmuus, lopettaisivat asianomaisten oikeusvaltion periaatteiden rikkomisen ja/tai unionin talousarvion moitteettomaan varainhoitoon ja unionin taloudellisiin etuihin kohdistuvat vaikutukset tai uhkat. Tilannetta vaikeuttavat huolet, jotka liittyvät hallinnollisiin käytäntöihin Unkarissa. Tästä syystä asetuksen soveltamisedellytykset säilyvät ennallaan.
- (156) Edellä esitetyn arvion ja talousarvion kohdistuvan uhkan jatkumisen perusteella ja huolimatta Unkarin toteuttamista toimista ja ottaen huomioon vielä toteuttamatta olevien korjaavien toimenpiteiden rakenteellisen ja horisontaalisen luonteen komissio pitää voimassa ehdotuksensa toimenpiteiksi, joilla unionin talousarviota suojataan oikeusvaltion periaatteiden rikkomiselta, ja kehottaa neuvostoa etenemään tältä pohjalta.